

**Helhedsplan for Tingbjerg
Medio 2012 til medio 2016
Februar 2012**

Forord

Der søges om tilskud fra Landsbyggefondens pulje til en social- og forebyggende indsats i boligområdet Tingbjerg, der omfatter i alt syv boligafdelinger. Der er to boligafdelinger i FSB Tingbjerg og fem i SAB Tingbjerg:

- FSB – Tingbjerg 1-43
- FSB – Tingbjerg 1-50
- SAB – Tingbjerg 3026
- SAB – Tingbjerg 3028
- SAB – Tingbjerg 3029
- SAB – Tingbjerg 3030
- SAB – Tingbjerg 3031

Der ansøges om støtte til følgende indsatsområder:

- Udsatte grupper
- Uddannelse, beskæftigelse og erhverv
- Inddragelse
- Sundhed
- Kultur og fritid
- Image og kommunikation

Det samlede budget er på kr. 33.690.800.

Der ansøges om i alt kr. 25.000.000 i tilskud fra Landsbyggefonden.

Medfinansiering udfør i alt kr.8.690.800.

Indholdsfortegnelse

BOLIGOMRÅDET OG PERSPEKTIVERNE I DEN BOLIGSOCIALE HELHEDSPAN	4
INDSATSOMRÅDE 1: UDSATTE GRUPPER	7
Aktivitet 1: Sociale viceværter	7
INDSATSOMRÅDE 2: UDDANNELSE, BESKÆFTIGELSE OG ERHVERV	8
Aktivitet 1: Individuelle vejledningssamtaler	9
Aktivitet 2: Fritidsjobsformidling og vejledning	11
Aktivitet 3: Mentorordning	12
Aktivitet 4: Virksomhedsnetværk	14
Aktivitet 5: Iværksætter	15
Aktivitet 6: Studiecafé for voksne	16
INDSATSOMRÅDE 3: BEBOERNETVÆRK, INDDRAGELSE OG DEMOKRATI	17
Aktivitet 1: Informations- og debatarrangementer	18
Aktivitet 2: Kurser for beboere	19
Aktivitet 3: Beboernetværk i opgange og blokke	20
INDSATSOMRÅDE 4: SUNDHED	21
Aktivitet 1: Temamøder	22
Aktivitet 2: Bydelsmødre	24
Aktivitet 3: Rådgivning	26
Aktivitet 4: Netværksskabende aktiviteter	27
Aktivitet 5: Frivillighed	29
Aktivitet 6: Sundhed som tværgående indsats	30
INDSATSOMRÅDE 5: KULTUR OG FRITID	32
Aktivitet 1: Foreningsliv	32
Aktivitet 2: Kultur- og motionstilbud	34
Aktivitet 3: Lokale frivillige og frivillige fra andre bydele	35
INDSATSOMRÅDE 6: IMAGE OG KOMMUNIKATION	37
Aktivitet 1: Intern kommunikation	37
Aktivitet 2: Ekstern kommunikation	39
LOKAL ORGANISERING FOR HELHEDSPANEN 2012 – 2016	41
BILAG 1: OVERSIGT OVER AFDELINGER	42

Boligområdet og perspektiverne i den boligsociale helhedsplan

Boligområdet Tingbjerg dækker i alt 2.093 husstande¹ og 5.302 beboere. Boligerne fordeler sig på syv boligafdelinger; to i FSB – Tingbjerg og fem i SAB – Tingbjerg. *Se kort over området med oversigt over afdelingerne i bilag 1 på side 43.*

Området opfattes som et samlet boligområde, hvor de enkelte boligafdelingers boligsociale -, vedligeholdelsesmæssige - og funktionelle situation påvirker hinanden. Områdets image og beboernes trivsel opleves og beskrives derfor som et samlet hele og ikke fra afdeling til afdeling.

Tingbjerg – en mønsterby?

Tingbjerg-bebyggelsen udgør, et unikt boligområde beliggende i den nordvestlige del af Københavns Kommune, helt isoleret fra anden bebyggelse af grønne områder og en motorvej. For kørende trafik er der kun én vej ind og én vej ud af området.

Tingbjerg-bebyggelsen er tegnet og udviklet af arkitekt Steen Eiler Rasmussen i samarbejde med landskabsarkitekt C. Th. Sørensen. Byen skulle være en mønsterby, der i sin planlægning rummede muligheder for et godt liv for alle befolkningsgrupper og i alle livets faser. Arkitekterne og boligorganisationerne SAB og FSB, som stod for opførelsen, ønskede at skabe en by i byen og en ramme om det gode liv for almindelige mennesker. Byen skulle have skole, institutioner, kommunale- og private services samt butikker. Arbejdspladserne skulle der dog pendles til.

Beboersammensætning

For de fem boligafdelinger i Tingbjerg er andelen af børn og unge under 18 år i perioden fra 2007 til 2011 faldet fra 32 % til 30,8 %². Andelen af personer med dansk oprindelse er i samme periode faldet fra 34,3 % til 25,4% og andelen af indvandrere og efterkommere er steget fra 65,7% til 74,6%.

Beboersammensætningen giver anledning til, at mange ældre beboere, der har boet i bebyggelsen siden starten, oplever områdets nuværende problemer som rent etnisk-kulturelt baserede. De overser, at en stor del af problemerne er sociale, og at for eksempel uopdragenhed kan forekomme uanset hudfarve.

Fattigdom og kriminalitet

Når man kommer til Tingbjerg er det første man møder områdets oprindelige butiksstrøg. Her bliver kun få af butikkerne brugt til deres oprindelige formål, og strøget er trist og nedslidt. Det er også her Tingbjergs fælles sociale liv på godt og ondt mødes. Det er her, de ydre tegn på, at området er fattigt, ses mest tydeligt. Der er derfor behov for, at der sættes særligt fokus på dette område, hvis virkningen af den boligsociale indsats skal blive optimal.

Fattigdommen giver sig også til udtryk ved, at mange beboere føler sig utrygge og afmægtige. ”Nogen burde gøre noget!”, er en ofte sagt sætning. Som beboer har man svært ved at se muligheder for selv at gøre noget, der kan bidrage til en positiv udvikling i området.

Ifølge Københavns Kommunes tryghedsindeks fra 2011 har området forsat behov for en markant tryghedsskabende indsats³ til trods for, at kriminaliteten er faldet markant i de seneste år. For eksempel er antallet af anmeldte tilfælde af vold og trusler faldet med hele 34,2 % i 2010. Antallet af anmeldte tilfælde af hærværk er faldet med 18,8 % i 2010. Resultatet af en gennemført kampagne mod indbrud i december 2011 betød et fald på fald på 65,3 % i december måned 2011, sammenlignet med december måned 2010. Det er vigtigt at den positive udvikling fortsættes i de kommende år så der yderligere sker et fald i kriminaliteten.

---

¹ Danmarks Statistik - KÅS 2011

² Danmarks Statistik - KÅS 2011

³ Tryghedsindeks København 2011, s. 5

Udfordringerne i Tingbjerg

Problemerne og udfordringerne i Tingbjerg er forsat mange og komplekse. Området er stadigvæk præget af fattigdom, arbejdsløshed, dårlig sundhed, kriminalitet, et dårligt image og geografisk isolation.

Området huser det største antal af fattige i Københavns kommune; 33,2 % er på overførselsindkomst og 17,1 % af børnene lever i fattigdom⁴.

Hertil kommer, at mange beboere er isolerede i Tingbjerg og har ringe mobilitet. De har et begrænset kendskab til offentlige instanser og tilbud uden for området. Det betyder, at der er skabt grobund for en subkultur og et monofunktionelt område. For at bryde isolationen og sikre en tilgængelighed til blandt andet offentlige indsatser, er det af afgørende betydning, at der eksisterer et tæt samarbejde mellem det boligsociale arbejde og de lokale- og fremskudte indsatser. Etablering af kontakter til erhvervslivet og lokalt iværksætterier skal også være med til at bryde isolationen. Derfor vil der i en kommende helhedsplan være fokus på uddannelse og beskæftigelse.

Manglende sundhed er en anden stor udfordring. Tingbjerg er blandt de fem sogne i København og Frederiksberg med flest meget syge. Den manglende sundhed er medvirkende til, at det er svært at komme i arbejde og få en uddannelse⁵. I den kommende periode vil vi derfor sætte fokus på sundhed i bred forstand.

I Tingbjerg er der en lille gruppe hårde kriminelle og en gruppe med bekymrende adfærd, som skaber utryghed i området. Utrygheden forstærkes af en negativ og ensidig omtale af bydelen i pressen. Mange beboere i Tingbjerg oplever derfor, at områdets dårlige image medvirker til en territorial stigmatisering og en begrænsning af deres muligheder i omverdenen. Det dårlige image er også en barriere i forhold til at tiltrække nye ressourcestærke beboere til Tingbjerg. Derfor er der i den kommende indsats fokus på både intern og tryghedsskabende kommunikation i området og ekstern kommunikation, der skal nuancere omverdenens opfattelse af bydelen.

Der er et demokratisk underskud i Tingbjerg. Et stort antal af beboerne har ikke en forståelse for og viden om demokratiske principper og processer. Det resulterer i en manglende opbakning til og deltagelse i forældrebestyrelser, beboerdemokrati og foreningsliv, og beboerne føler sig udenfor samfundets demokrati. Derfor vil vi fremadrettet sætte fokus på deltagelse, involvering og demokrati.

Den boligsociale indsats spiller en vigtig rolle i den lokale koordinering af og støtte til områdets aktører og aktiviteter. Den boligsociale koordinering skal skabe helhed i indsatsen og optimere brugen af lokale ressourcer. Desuden skal koblingen mellem boligafdelingernes daglige drift (ejendomskontorerne), den boligsociale indsats (Områdesekretariatet) og beboerdemokratiet styrkes. Dette stiller krav til et tæt samarbejde og en formel organisering. Samarbejdet skal i den kommende periode bruges til at oprette et antal sociale viceværter og et virksomhedsnetværk til gavn for området.

Fra brandslukning til forebyggelse og udvikling

Den nye helhedsplan bygger ovenpå de erfaringer og resultater, som er opnået i indeværende helhedsplan. Den kommende indsats fokuserer på forebyggelse og udvikling og på at støtte beboerne i at blive selvhjulpne.

Den boligsociale indsats skal tage afsæt i en anerkendende og ressourcemobiliserende tilgang til beboerne. *Inklusion og empowerment* er afsættet for at nå målet om, at flere beboere i 2016 i Tingbjerg skal være selvhjulpne. Beboerne skal kunne forsørge sig selv og deres familie, selv kunne håndtere egne og familiemæssige udfordringer og tage aktivt del i samfundet.

En vigtig del af den boligsociale indsats' arbejdsmetoder er at supplere og aktivt bidrage til at udvikle de kommunale indsatser i området og at støtte beboerne i at benytte sig af de kommunale

---

⁴ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 2010

⁵ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 2010

tilbud. Boligafdelingens boligsociale indsats og kommunens kommunale indsats skal supplere hinanden for at skabe synergieffekt, og der skal etableres en klar rollefordeling mellem indsatserne.

Sammenhængen mellem boligafdelingernes drift og den boligsocial indsats skal styrkes med henblik på forankring af den boligsociale opgave.

Det er en udfordring, som projekt, at gå fra brandslukning til forebyggelse og videreudvikling, og det kræver nye strategier og metoder i det boligsociale arbejde.

Ressourcer i lokalområdet

Bydelen rummer en lang række institutioner: Et kollegium, et plejehjem, en pensionistklub, en kirke, en heldagsskole, flere institutioner for børn og unge, et værested for psykisk syge, et bibliotek, sportsklubber og kulturelle og sociale foreninger, et sundhedshus⁶ og beboerhuset 'Beboercentrum' med lokaler til møder, aktiviteter og kurser.

Der er tre aktive afdelingsbestyrelser, og nogle boligafdelinger har også blokudvalg, der fungerer som en vigtig social samlingsfaktor for beboerne. Der er tradition for at samarbejde på alle niveauer; mellem de to selskaber KAB/SAB og fsb, boligafdelingerne og Tingbjerg Fællesråd. Derudover er der et tæt samarbejde med de kommunale aktører i området, som For eksempel Tingbjerg Heldagsskole, Sundhedsplejerskerne, den pædagogiske koordinator, socialforvaltningens boligsociale koordinator i området, gadeplansmedarbejdere osv.

Der er således blandt beboere og lokalt ansatte mange ressourcer og et stort engagement at trække på. Der er ligeledes en fælles vilje til og forståelse for, at alle skal gå i samme retning, hvis indsatsen skal have effekt. Det er det blivende, der skal styrkes, og den boligsociale indsats skal være supplementet hertil.

Tingbjerg byfest har igennem de sidste fem haft stor tilslutning fra beboere og lokalt ansatte og vist, at mange af områdets aktører gerne vil stille op og vise, hvad de kan, og at der er en vilje til at samarbejde på tværs.

Flere selvhjulpne beboere i og et bedre image for Tingbjerg

Visionen for Tingbjerg i den nye periode er, at:

- Flere beboere bliver selvhjulpne i håndteringen af egne og familiens problemer.
- Flere beboere bliver selvforsørgende.
- Flere beboere bliver sundhedsbevidste.
- Flere beboere gennemfører sociale aktiviteter i området.
- Området får et bedre image.

Resultater og succeskriterier under hvert indsatsområde i det efterfølgende indikerer, hvordan visionen skal realiseres.

Vision, indsatser og aktiviteter tager sit udgangspunkt i de udfordringer, der er i området. Eksempelvis er beskæftigelsesindsatsen medvirkende til, at visionen om, at flere beboere bliver selvforsørgede, nås. Et andet eksempel er sundhedsindsatsen, der skal medvirke til at opfylde visionen om, at flere beboere bliver sundhedsbeviste.

Alle succeskriterier, med mindre andet er nævnt, gælder for perioden den 1. juli 2012 til den 30. juni 2013.

---

⁶ Husets navn ændres da navet kan forveksles med Københavns Kommunes Sundhedshuse

Indsatsområde 1: Udsatte grupper

Aktivitet 1: Sociale viceværter

Problemkompleks

Tingbjergs beboersammensætning betyder, at boligorganisationerne oplever problemer i forhold til beboernes forståelse for og evne til at bo alment. Det resulterer i problemer med mislighold af lejligheder, høj forekomst af skimmelsvampesager og udsættelser på grund af restancer eller manglende overholdelse af husorden.

De forskellige instanser, der på nuværende tidspunkt tager hånd om problemerne (for eksempel boligselskaber, boligrådgivere fra Københavns Kommune, lokale bydelsmødre og boligsociale medarbejdere), samarbejder ikke tæt omkring den enkelte sag. Det vanskeliggør forebyggelse, overdragelse af sager og udveksling af viden.

På baggrund af en åben rådgivning i Tingbjergs sundhedshus i 2011 fremgår det, at beboerne kan have svært ved at forstå breve fra boligorganisationen og det offentlige. Det kan derfor være svært at nå ud med vigtig information til disse beboere. Konsekvensen er, at beboernes økonomi eller boligsituation forværres, fordi der opstår restancer og manglende overholdelse af aftaler.

Målgruppe

Udsatte beboere i Tingbjerg, der opsøges eller selv henvender sig.

Formål

Et antal sociale viceværter skal imødekomme beboernes behov for mere rådgivning om at bo alment. Herudover skal der etableres et tættere samarbejde mellem boligorganisationer, boligrådgivere og sociale viceværter omkring enkeltsager for at mindske antallet af udsættelser, klagesager, misligholdelse, fogedsager og tilfælde af skimmelsvamp.

Det overordnede formål er at øge trivselen blandt Tingbjergs beboere og mindske udgifterne til sagsbehandling i boligorganisationerne.

De sociale viceværter skal både repræsentere driften og den boligsociale indsats i Tingbjerg Forum, og de skal fagligt kunne rådgive på begge områder, fordi beboernes problemstillinger ofte vedrører både sociale sager og praktiske forhold omkring boligen.

Succeskriterier⁷

- Mindst 200 beboere henvender sig for at få vejledning om boligforhold, økonomi, sociale problemstillinger, nabokonflikter og klagesager.
- 75 % af 50 respondenter, der har fået rådgivning, oplever, at de har fået hjælp.

Indhold og praksis

Der skal etableres en samlet rådgivningsenhed i relevant regi som for eksempel i Tingbjerg Forum, i Beboercentrum eller i Sundhedshuset, der omfatter et samarbejde mellem boligselskaber, boligrådgivere, lokale bydelsmødre og boligsociale medarbejdere.

- Rådgivningsenheden skal varetage følgende opgaver:
  - Rådgivning om boligforhold, økonomi, og sociale problemstillinger.
  - Konfliktmægling.
  - Brobygning til det offentlige.
  - Guide beboere i forhold til aktivitetstilbud i området.

---

⁷Alle succeskriterier gælder for det første år af den nye helhedsperiode 2012 – 2016.

- Der skal etableres et samarbejde med Københavns Kommune (eventuelt ved udlån af en boligrådgiver).
- Nytilflyttere skal have et introduktionsforløb i form af en obligatorisk rundvisning og information om husorden, affaldssortering, indeklima og forebyggelse af skimmelsvamp.

Samarbejdsrelationer

Samarbejdspartnere vil være: Huslejegruppen i KAB, Debitorgruppen i fsb samt jurister omkring klagesager, Det boligsociale beredskab – Socialcenter Bispebjerg, Brønshøj Husum & Vanløse, Gældsrådgivningen under Borgerservice, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, krisecentre, bydelsmødre og Tingbjerg Forum (administration, boligsociale medarbejdere og servicemedarbejdere).

Forankring

De sociale viceværter's rådgivning skal på sigt lægges ind i boligorganisationerne, og der skal etableres en varig samarbejdsmodel, hvor en kommunal boligrådgiver indgår med et vist timetal i Tingbjerg Forum.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktivitet indgår desuden under CFBU's evaluering.

Indsatsområde 2: Uddannelse, beskæftigelse og erhverv

Problemkompleks

I 2010 var antallet af beboere i Tingbjerg over 15 år ca. 4.000. Heraf havde omkring 2500 kun et grundskoleforløb eller ingen uddannelse. I samme år bestod den samlede arbejdsstyrke af knap 2.000 beboere, hvoraf 863 var ledige, på ledigheds- eller revalideringsydelse, passive kontanthjælpsmodtagere eller på sygedagpenge⁸. Det svarer til ca. 44 % af arbejdsstyrken. Tallet for resten af Københavns kommune var 11,5 %.

At disse tal er forholdsvis høje i Tingbjerg kan skyldes forskellige faktorer som: Manglende kendskab til eller fortrolighed med de etablerede tilbud, manglende netværk, manglende sprogkundskaber eller manglende ressourcer til at tage hånd om egne udfordringer. Disse problematikker adresseres i den boligsociale beskæftigelsesindsats gennem forskellige aktiviteter, som det fremgår i det følgende.

Den aktuelle ramme for den boligsociale beskæftigelsesindsats er Job- og Uddannelseshuset, der er en del af Områdesekretariatet i Tingbjerg Forum.

Målgruppe

Målgruppen for indsatsen er alle beboere i Tingbjerg over 13 år, der har et ønske om at få råd, støtte og vejledning i forhold til deres uddannelses- eller jobsituation.

Formål

Det overordnede formål er at bidrage til, at flere beboere i Tingbjerg får en uddannelse eller ordinært arbejde og bliver selvforsørgende⁹.

For at opnå det er der brug for en helhedsorienteret, håndholdt og bred indsats, der kan imødekomme beboernes behov optimalt. Denne tilgang anvendes både i det enkelte møde med

---

⁸ Danmark Statistiks KÅS tal 2010.

⁹ Selvforsørgende betyder i denne sammenhæng, at beboerne ikke modtager offentlige ydelser, såsom dagpenge, førtidspension eller revalidering.

beboerne og i sammensætningen af indsatsens aktiviteter. Indsatsens aktiviteter varetages i samarbejde med kommunale tilbud og andre indsatser under den boligsociale indsats, som for eksempel de sociale viceværter. Husets metodiske tilgang til mødet med beboerne er hjælp til selvhjælp.

Beboerne har igennem den nuværende helhedsplan opbygget tillid til den boligsociale beskæftigelsesindsats, og indsatsen har opnået viden om beboernes problemstillinger, og erfaring med hvordan beboerne kan hjælpes videre. En vigtig del af arbejdet er derfor at bygge videre på denne viden og fortsat at bygge bro til jobcentre, arbejdspladser, relevante forvaltninger, uddannelsesinstitutioner og A-kasser m.fl.

Den boligsociale beskæftigelsesindsats vil fortsat udvikle kontakter til og samarbejde med erhvervsaktører i og uden for området, for at kvalificere indsatsen yderligere. Det sker i samarbejde med jobcentrets fremskudte beskæftigelsesindsats og deres virksomhedskonsulent.

Der skal arbejdes videre på at cementere samarbejdet mellem boligafdelingernes drift og den boligsociale beskæftigelsesindsats. Formålet er at kunne tilbyde beboerne job eller praktik i virksomheder, som vi vil arbejde på at skabe via den kontakt boligafdelingens drift har til erhvervslivet. Ligeledes ønsker vi fortsat at etablere samarbejdsrelationer med relevante aktører til mentorordninger.

Herudover vil indsatsen understøtte nye erhvervstiltag i området såsom iværksætteri, blandt andet via Københavns Kommunes projekt LAB 2700. Støtten til det lokale iværksætter-projekt skal medvirke til, at der skabes flere lokale jobmuligheder i Tingbjerg.

Aktiviteter:

Målene skal nås gennem:

- *Individuelle vejledningssamtaler.*
- *Fritidsjobsformidling og vejledning.*
- *En mentorordning.*
- *Virksomhedsnetværk .*
- *Iværksætter.*
- *Studiecafé for voksne.*

Aktivitet 1: Individuelle vejledningssamtaler

Problemkompleks

Mange beboere, der oplever at have udfordringer i forhold til deres arbejde eller uddannelse, eller manglen på samme, har svært ved at overskue de udfordringer, de står overfor. Tit består udfordringerne i, at beboerne ikke ved, hvor de skal henvende sig og hvor de kan få hjælp. Det kan være uvished omkring, hvor man kan få oplysninger om: Arbejdsmarkedets regler, hvordan man skriver et CV, hvor man kan søge jobannoncer, hvordan man kan styre sin private økonomi osv. Beboerne udtrykker, at de savner et sted, hvor de kan få alle disse oplysninger, og hvor de kan blive henvist de rette steder.

Målgruppe

Alle beboere i Tingbjerg fra 13 år og opefter.

Formål

Aktiviteten skal hjælpe til at fjerne de barrierer, der står i vejen for, at den enkelte kan få et job.

Succeskriterier

- Der gennemføres minimum 600 vejledningssamtaler.
- 75 % af 50 respondenter, der har deltaget i vejledningen, har oplevet, at de har fået hjælp.
- 40 % af 200 unikke beboere, der har deltaget i et vejledningsforløb, (minimum to vejledningssamtaler), skal have foretaget en progression frem mod selvforsørgelse.

Indhold og praksis

Kerneydelsen i den boligsociale beskæftigelsesindsats er den individuelle vejledning. Beboerne møder frivilligt op og formulerer selv deres behov og ønsker i forhold til job eller uddannelse. Vejlederne har en ressourceorienteret tilgang i indsatsen, hvor de tager udgangspunkt i beboernes ønsker og motivation for at øge beboernes mulighed for tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet.

Vejlederens funktion er derfor at tage udgangspunkt i beboerens situation her og nu. Derudover skal vejlederne medvirke til at fjerne de barrierer, der står i vejen for, at den enkelte beboer kan komme tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Det sker via motiverende samtaler og brobygning til de etablerede tilbud (som for eksempel uddannelsesinstitutioner, jobcentre, A-kasser, psykologisk eller økonomisk rådgivning mm.). Det er en langstrakt proces, der kræver tid, tillid og tryghed.

Den boligsociale indsats yder en særlig indsats for at komme i kontakt med bestemte målgrupper som for eksempel isolerede familier og kvinder ved at tilbyde åben rådgivning i Tingbjergs sundhedshus og ved at arbejde tæt sammen med lokale bydelsmødre. Det betyder, at tilbuddet når ud til brugere, der ellers ikke spontant ville opsøge råd og vejledning i Job- og Uddannelseshuset. Den metode ønsker vi at udvide og fortsætte.

Samarbejdsrelationer

Der er etableret samarbejdsrelationer med følgende aktører:

- BIF (Jobcentrets fremskudte beskæftigelsesindsats).
- Bydelsmødrene i Tingbjerg.
- BUF (UU-vejledning).
- Sundhedshuset i Tingbjerg.
- SOF (familierådgivning og ungerådgivning).
- Det lokale ejendoms kontor for fsb og SAB.

Lokal evaluering

Aktiviteten indgår under CFBU's evaluering. Herudover evaluerer og følger vi løbende op lokalt, blandt andet ved hjælp af Job- og Uddannelseshusets registreringsdatabase.

Måling af en beboers progression er en vigtig opgave, og i den indeværende helhedsplan, har vi derfor taget de første skridt i forhold til at systematisere og kvalificere den måde, vi indsamler data på omkring progression. Resultatet er en registreringsdatabase, som skal videreudvikles for at fungere optimalt. Derfor skal en del af den fremtidige indsats rettes mod at udbygge og optimere databasens funktioner.

I databasen kan vi på nuværende tidspunkt trække data på det antal af vejledningssamtaler, der er gennemført med fokus på job, uddannelse eller sociale forhold. Vi kan også se data på beboernes karakteristika som eksempelvis alder, køn og etnicitet. Herudover kan vi trække data på den progression mod selvforsørgelse, som beboeren har foretaget. Eksempler på progression er gældrådgivning og hjælp til at skrive ansøgninger, som midler til at få beboeren tættere på et job.

Forankring

Forankring af vejledningstilbuddet skal ske i de etablerede kommunale tilbud, såsom borgerservice, jobcentret, familierådgivningen, ungerådgivning og UU-vejledning.

Aktivitet 2: Fritidsjobsformidling og vejledning

Problemkompleks

Vi oplever, at et stigende antal unge mellem 13 og 18 år opsøger Job- og Uddannelseshuset, fordi de ønsker hjælp til at finde et fritidsjob. Behovet har været stigende siden indsatsen i efteråret 2011 fik tildelt midler til at starte et lommepengeprojekt.

Beboerne i området har generelt en lavere gennemsnittlig indtægt end landets befolkning, og de unge har derfor også færre penge til rådighed. Det er et incitament for de unge til at søge et fritidsjob.

De unge oplever vanskeligheder ved at komme ind på arbejdsmarkedet, blandt andet på grund af stigmatisering i forhold til deres etnicitet og boligområde. De har derfor brug for ekstra støtte til at skrive CV og ansøgninger og til at forberede jobsamtaler.

Der er markant færre unge i udsatte boligområder med en helhedsplan, der har et fritidsjob, i forhold til landsgennemsnittet. Det gælder også for Tingbjerg¹⁰.

Der er et meget begrænset erhvervsliv i Tingbjerg, og derfor skal de unge ud af området for at få et job. Områdets isolerede beliggenhed gør, at det kan føles som en psykologisk barriere at skulle til et andet byområde, som for eksempel Husum, for at søge et fritidsjob.

Da tilknytningen til arbejdsmarkedet er lav i Tingbjerg, som i andre udsatte boligområder, mangler de unge ofte rollemodeller og erfaringer hjemmefra i forhold til at søge og fastholde et job.

Formål

Formålet med indsatsen er at hjælpe de unge med at finde og fastholde fritidsjob. De unge får på den måde erhvervserfaring, de stifter bekendtskab med arbejdsmarkedet og øger dermed deres chancer for at finde beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. Ligeledes er tanken, at et fritidsjob kan være med til at motivere de unge til at tage en uddannelse.

Succeskriterier

- 40 unge kommer i vejledningen og får skrevet en ansøgning samt aktivt søgt et fritidsjob.
- 15 af de unge, der har søgt fritidsjob, kommer i fritidsarbejde.
- Inden udgangen af 2013, er der etableret et netværk af virksomheder og institutioner, der gør brug af ungearbejdere, i et omfang, der svarer til behovet for fritidsjobstillinger.

Målgruppe

Unge bosiddende i Tingbjerg mellem 13 og 18 år med særlig fokus på de 13 til 15-årige.

---

¹⁰ Undersøgelser, senest rapport fra Center for Boligsocial Udvikling, viser, at hvis man som ung har haft et fritidsjob er der markant større chancer for, at man påbegynder en uddannelse og kommer i regulært arbejde. Fritidsjobs er desuden et effektivt redskab til at bryde den negative sociale arv.

Indhold og Praksis

Indsatsen fokuserer på at videreføre og udvikle den nuværende og etablerede fritidsjobordning.

Vejlederne hjælper de unge med at skrive CV og ansøgninger og øve jobsamtaler, og de støtter de unge i at søge job, både lokalt og uden for bydelen.

Job- og beskæftigelsesindsatsen arbejder desuden på at fastholde de allerede etablerede fritidsjob og på at skabe flere jobs til de unge. Det kan være i form af aftaler med lokale institutioner: vuggestuer, børnehaver, plejehjem, klubber etc. Aftaler med institutioner i området har fungeret fint i sidste projektperiode, og der er bred opbakning til fortsat at bibeholde og etablere fritidsjob til de unge, blandt de allerede involverede parter.

Fremadrettet vil vi gerne udvide indsatsen ved at skabe kontakt til lokale og selvstændige erhvervsdrivende, som for eksempel supermarkeder, kiosker og butikker. Formålet er at videreføre fritidsjobordningen og på sigt at skabe regulære ansættelser i fritidsjob.

Vi vil også gerne kunne tilbyde jobkurser og temadage, hvor de unge lærer om skrevne og uskrevne regler på en arbejdsplads, samtale- og kommunikationsformer, egne kompetencer m.v.

Samarbejdsrelationer

- Lokale institutioner og selvstændige erhvervsdrivende.
- Den fremskudte beskæftigelsesindsats, navnlig på virksomhedskontaktområdet.
- Fritidsjob-netværksgrupper i København.

Evaluering

Job- og Uddannelseshuset står for evalueringen via databasetræk og samtaler med de involverede samarbejdspartnere.

Forankring

Indsatsen for de 15-18-årige kan eventuelt forankres i fritidsjobsindsatsen i Skelbækgade.

Aktivitet 3: Mentorordning

Problemkompleks

Vores erfaringer viser, at en stor gruppe beboere i Tingbjerg mangler netværk og viden om, hvordan man kommer tættere på arbejdsmarkedet, hvis man sammenligner med gennemsnitsdanskeren. Den manglende viden kan give sig til udtryk ved, at beboeren ikke ved, hvordan man søger et job, og hvordan man skriver en ansøgning. Det kan føre til længerevarende ledighed, og flere beboere har derfor efterspurgt kontakt til personer, der befinder sig på arbejdsmarkedet og inden for de brancher, hvor de selv gerne vil være.

Målgruppe

Voksne beboere i Tingbjerg, der mangler netværk og kendskab til det danske arbejdsmarked og jobmuligheder.

Formål

Formålet med aktiviteten er at matche en beboer med en mentor, som arbejder inden for det arbejdsfelt, hvor beboeren selv har erfaring, og som han eller hun gerne vil søge arbejde inden for. Mentoren har således en relevant erfaring, som beboeren kan trække på.

Netop det, at mentoren har speciale inden for beboerens arbejdsfelt, mener vi kan give beboeren et bredere indblik i de jobmuligheder, der findes. Hvis beboeren eksempelvis søger job som lagerassistent, kan mentoren foreslå andre relaterede stilling som for eksempel

produktionsmedarbejder. Eller hvis beboeren hovedsageligt søger job som pædagog i institutioner, kan mentoren foreslå, at beboeren også søger jobs i eksempelvis ungdomsklubber. Den relevante erfaring og det bredere perspektiv skal være med til at øge muligheden for beskæftigelse.

Succeskriterier

- Der etableres 12 mentorordninger årligt, hvor mentoren har samme faglige baggrund som beboeren.
- 75 % af de beboere, der er i mentorordningen, oplever fremgang i eget arbejdsliv.
- Der etableres to virksomhedsbesøg årligt.
- Der afholdes minimum et videndeling-møde mellem de parter, der indgår i mentorforløbene, inden udgangen af 2012.

Indhold og Praksis

Der rekrutteres 12 beboere til et mentorforløb på seks måneder. Foreningen Nydansker står for rekruttering og opkvalificering af mentorer og sikrer, at mentorerne har en god forståelse for målgruppen.

Job- og Uddannelseshuset rekrutterer beboere til forløbet og sammen med Foreningen Nydansker matcher de beboere og mentorer. Som udgangspunkt holder beboer og mentor møder to gange om måneden.

Job- og Uddannelseshusets rolle er at støtte beboerne i mentorforløbet og svare på spørgsmål. For eksempel kan der være elementer i forløbet, som beboeren ikke forstår eller er usikker omkring, eller der kan være brug for en forventningsafstemning mellem beboer og mentor.

Støtte til mentorordningerne sker via individuelle vejledningssamtaler undervejs i forløbet, hvor job- og uddannelsesvejlederne følger op på, hvordan det går, og sikrer, at beboeren fortsætter i mentorordningen. Sideløbende hermed hjælper vejlederne beboerne med at søge jobs.

Herudover arrangerer Job- og Uddannelseshuset fælles møder imellem de beboere, der er i en mentorordning, for at dele viden og erfaringer.

Der skal i mentorprojektet arrangeres to virksomhedsbesøg, hvor ansatte i virksomhederne skal opfordres til at holde individuelle samtaler med de ledige beboere og/eller gennemse og give feedback på deres CV. Besøgene skal give beboerne indsigt i forskellige arbejdspladser og jobmuligheder.

Foreningen Nydansker følger op på mentorerne.

Samarbejdsrelationer

- Foreningen Nydansker og rekrutterede mentorer.
- Den fremskudte beskæftigelsesindsats, hvis der laves aftaler om blandt andet praktik og løntilskudsjob.

Evaluering

Foreningen Nydansker står for evalueringen af mentorer, og Job- og Uddannelseshuset står for evaluering af forløbet i forhold til beboerne og fællesarrangementerne. Job- og Uddannelseshuset sammenfatter desuden evalueringerne.

Forankring

Indtil nu har det været Foreningen Nydansker, der har stået for al kontakt og rekruttering af mentorer. Men i Job- og Uddannelseshuset ønsker vi selv fremadrettet at kunne skabe kontakt til og rekruttere mentorer for at kvalificere vores indsats yderligere.

Fremover vil vejlederne derfor deltage i Foreningen Nydanskens kurser for mentorer samt fællesarrangementer, med henblik på selv at videreføre og videreudvikle hele mentorordningen.

Herudover vil indsatsen etablere et erhvervsnetværk i Tingbjerg, hvor det vil være oplagt at rekruttere mentorer fra fremover.

Aktivitet 4: Virksomhedsnetværk

Problemkompleks

En forudsætning for at øge beskæftigelsen i Tingbjerg er, at der skaffes flere jobmuligheder og flere praktikpladser. Der er samtidig behov for, at der blandt de virksomheder, som boligselskabernes drift bruger, skabes mulighed for positiv særbehandling af jobsøgende fra området. Formålet er at hindre, at beboerne per automatik bliver frasortet på baggrund af bopæl og etnicitet. Derudover er det nødvendigt at skaffe flere praktikpladser til områdets unge under uddannelse.

Målgruppe

Målgruppen for etablering af et virksomhedsnetværk er virksomheder og erhvervsdrivende i og uden for området.

Formål

Formålet er at udvikle et virksomhedsnetværk, blandt virksomheder og erhvervsdrivende i og uden for Tingbjerg, for at øge beskæftigelsen. Det vil være med til at øge livskvaliteten hos de involverede beboere til gavn for hele boligområdet og lokalmiljøet.

Succeskriterier

- Job- og Uddannelseshuset har matchet mindst seks beboere med virksomheder, som boligselskabernes driftsafdeling bruger.
- Der skabes fem praktikpladser inden for samme kreds.
- Der etableres et virksomhedsnetværk, der kan kontaktes i forbindelse med ansættelser og praktikforløb.
- Der fastlægges en procedure for ansættelser i nævnte virksomheder, der giver jobsøgende i Tingbjerg mulighed for at søge job.

Indhold og Praksis

Den boligsociale indsats er nu flyttet i samme hus som de lokale boligselskabers driftsafdeling, og det åbner for nye og alternative samarbejdsmuligheder. Der er nu et større kendskab til, hvordan vi bedst udnytter hinandens ressourcer. Derfor vil vi starte en fælles indsats for at bekæmpe arbejdsløsheden i bydelen, blandt andet ved at skabe jobåbninger lokalt og uden for bydelen via den lokale driftsafdeling og dennes samarbejdspartnere.

Det betyder konkret, at leverandører til det lokale ejendomskontor (tømrerfirmaer, VVS-firmaer, gulvslibere osv.) og vejlederne i Job- og Uddannelseshuset vil samarbejde om at matche mulige jobåbninger, praktikker og elevpladser med kvalificerede kandidater fra Tingbjerg.

Samarbejdsrelationer

- Den lokale driftsafdeling.
- Virksomheder som boligafdelingernes drift arbejder sammen med.
- Lokale erhvervsdrivende.
- Københavns Kommunes fremskudte beskæftigelsesindsats.

Forankring

Indsatsen kan forankres i den kommunale beskæftigelsesindsats.

Aktivitet 5: Iværksætteri

Problemkompleks

For at løse de beskæftigelses- og erhvervsmæssige udfordringer i Tingbjerg, er der behov for et supplement til de øvrige beskæftigelsesindsatser. Ved at stimulere iværksætteri og innovation, vil vi nå ud til nye målgrupper og skabe et nyt vækstlag for erhvervslivet. De beboere, der har et potentiale inden for innovation, har ikke mulighed for at udvikle deres potentiale og styrke deres iværksætterkompetencer.

Områdets erhvervsliv har behov for et nyt image, hvis det skal tiltrække nye erhverv og nye kunder.

Målgruppe

Målgruppen for indsatsen er kommende iværksættere, professionelle, virksomheder og erhvervsdrivende i og uden for området.

Formål

Formålet er at etablere en fysisk platform og arbejdsplads (LAB2700) og at:

- Give beboere, med potentiale for innovation, mulighed for at styrke deres iværksætterkompetencer.
- Understøtte beboernes udvikling af lokalområdet samt udvikle konkrete koncepter til og løsninger på erhvervs- og beskæftigelsesmæssige udfordringer i området. Etablering af et lokalt iværksætttermiljø vil medvirke til at give områdets erhvervsliv et nyt image.
- Skabe mulighed for, at beboere sammen med professionelle kan udvikle et lokalt team af ressourcepersoner, der kan understøtte faciliteringen af LAB2700
- Styrke vækst og livskvalitet i boligområdet til fordel for lokalmiljøet og beboerne.

Succeskriterier

- Job- og Uddannelseshuset har inden den 1. september 2012 indgået et samarbejde med LAB 2700/Københavns Erhvervs Center (KES).
- Inden udgangen af 2012 er der afholdt *Social Labs* i området, hvor mindst fem beboere og/eller professionelle indgår i afholdelsen af *Mobile Labs*.
- Inden den 1. september 2012 er der afviklet et *Mobile Lab* i området.
- Inden den 1. november er der afviklet fire *Lab Camps* i området.
- Inden udgangen af september 2012 er der afviklet en workshop.

Indhold og Praksis

Den boligsociale indsats indgår i et partnerskab med KES omkring gennemførelse af projekt LAB2700. Vejlederne i den boligsociale indsats kan, med deres kontakter til områdets beboere og netværk, medvirke til at rekruttere potentielle beboere til projektet.

Samtidig indgår de boligsociale vejledere som sparringspartnere i projektet og deltager i afholdelsen af workshops, konferencer, *Mobile Labs* og *Lab Camps*.

Samarbejdsrelationer

- Københavns Erhvervs Service/Lab 2700.
- Københavns Kommunes fremskudte beskæftigelsesindsats.
- Områdeløft Husum.
- Satellit 10A.
- Tingbjerg Kollegium.

Forankring

Indsatsen kan forankres i KES.

Aktivitet 6: Studiecafé for voksne

Problemkompleks

Vi oplever et behov for støtte til voksne beboere, der er i gang med at tage en uddannelse. Nogle beboere har svært ved at magte de krav, der stilles på uddannelserne. Der er derfor brug for et forum, hvor voksne elever kan få kontinuerlig og faglig kvalificeret hjælp til deres lektier.

Målgruppe

Voksne beboere i Tingbjerg, der er i gang med en uddannelse.

Formål

Formålet med denne aktivitet er at støtte de beboere, der blandt andet via job- og uddannelsesvejledningen har fået mod på at videreudanne sig enten på sprogskole, på en erhvervsuddannelse, på VUC eller lign. Studiecaféen skal støtte beboerne i at gennemføre deres uddannelse og opnå tilfredsstillende resultater. Hjælpen vil ofte være én til én hjælp.

Succeskriterier

- Minimum fire beboere bruger i gennemsnit studiecaféen per uge.
- Mindst 20 unikke beboere bruger studiecaféen.
- 10 af de unikke brugere oplever, at deltagelsen i studiecaféen har positiv indflydelse på deres eksamensresultat.

Indhold og praksis

Studiecaféen er et fast tilbud to gange om ugen i to timer per gang. Der er ansat lektiehjælpere, der dækker en bred vifte af faglig viden, og som kan imødekomme de fleste beboeres behov. Studiecaféens brugere bliver desuden henvist til Job- og Uddannelsesvejledningen, hvis de har udfordringer i forhold til deres studie, eller hvis de efter afsluttet uddannelsen skal søge job eller have afklaret deres jobmuligheder.

Samarbejdsrelationer

- Tingbjerg Bibliotek med henblik på henvisning til bibliotekets tilbud.
- Jobcenter København, når en beboer for eksempel har brug for at tage kurser for at opkvalificere sine kompetencer yderligere.

Lokal evaluering

Ingen.

Forankring

Studiecaféen kan eventuelt forankres i kommunalt regi.

Indsatsområde 3: Beboernetværk, inddragelse og demokrati

Problemkompleks

Et stort antal af beboerne i Tingbjerg mangler forståelse for, viden om eller erfaring med de demokratiske principper og processer i boligområdet, som for eksempel finder sted i foreninger, på skolen og i institutioner. Det resulterer i manglende opbakning til forældrebestyrelser, beboerdemokrati og foreningsliv, og beboerne føler sig ikke involveret i de beslutninger, der bliver taget i boligområdet og i samfundet generelt. Det betyder, at der er et demokratisk underskud i Tingbjerg, hvilket også afspejler sig i manglende deltagelse ved Folketings- og kommunalvalg.

Resultatet af manglende kendskab til og erfaring med at deltage i demokratiske processer, som områdets aktiviteter og indsatser bygger på, er, at beslutninger ikke bliver taget på et repræsentativt grundlag, men på de professionelles præmisser. Risikoen er, at indsatser og aktiviteter bliver *for* beboerne og ikke *med* beboerne.

Inddragelse og involvering i og medansvar for boligområdet er generelt en udfordring i Tingbjerg, men nødvendig hvis området skal bygge på beboernes præmisser.

Det er en udfordring at skabe en kobling mellem de uformelle fora, der bygger på demokratiske principper, som for eksempel cafémøder i Tingbjergs sundhedshus, og de formelle demokratiske fora, som for eksempel forældrebestyrelser, foreninger og beboerdemokratiet.

Målgruppe

Alle beboere i Tingbjerg med særlig fokus på beboere over 18 år.

Aktiviteter

- *Informations- og debatarrangementer.*
- *Kurser for beboere.*
- *Kontaktpersoner i blokke/blokudvalg.*

Formål

Formålet med aktiviteterne er at udbrede kendskab til og erfaring med bestyrelsesarbejde, dansk foreningsliv og den almene boform. Igennem en øget deltagelse i formelle demokratiske fora søger vi at få flere vinkler og nuancer på emner eller problematikker i boligområdet.

Målet skal nås ved at informere om mulighederne for deltagelse i demokratiske fora og om de grundlæggende demokratiske principper og processer, som de fora bygger på.

Den boligsociale indsats vil støtte den demokratiske deltagelse, der foregår i uformelle fora i Tingbjerg og derigennem motivere beboerne til at indgå i mere formelle fora eller debatter.

Herudover skal der udvikles nye metoder i at opbygge og fastholde beboernetværk for at skabe et større medansvar for livet i boligområdet. Sidst, men ikke mindst, vil vi udfordre de nuværende mødeformer, så flere får lyst til at deltage.

Aktivitet 1: Informations- og debatarrangementer

Problemkompleks

Manglende kendskab til og erfaring med at deltage i debatter, der bygger på demokratiske principper, betyder, at debatterne bliver unuancerede og ikke afspejler beboersammensætningen i Tingbjerg. Beslutninger om boligområdet bliver således ikke taget på et repræsentativt fundament.

Målgruppe

Alle beboere i Tingbjerg.

Formål

- At give beboerne kendskab til mulighederne for at få indflydelse på områdets bo- og fritidsliv.
- At etablere debatfora, hvor der skabes indsigt i og erfaring med en debatkultur, som bygger på de demokratiske principper.
- At få flere vinkler og nuancer på de debatter, der er i området.

Succeskriterier

- Der afholdes minimum tre informationsmøder.
- At der i minimum 10 andre fora som for eksempel i sundhedshuset og studiecaféen gives information om muligheden for at indgå i bestyrelses- og foreningsarbejde.
- Der gennemføres minimum fire debatmøder med deltagelse af mindst 40 deltagere i gennemsnit per gang.
- 75 % af deltagerne i temamøderne oplever at få et bedre kendskab til og forståelse for forenings – og bestyrelsesarbejdet.
- 75 % af deltagerne føler, at de har fået ny viden om og flere vinkler på de emner, der indgik i mødet.

Indhold og praksis

Der skal afholdes informationsmøder om muligheder og regler for at indgå i forskellige demokratiske fora som for eksempel afdelingsmøder, afdelingsbestyrelser samt skole- og institutionsbestyrelser.

De eksisterende netværk og uformelle fora, hvor beboerne i forvejen mødes, skal bruges som platforme til at informere om muligheden for demokratisk deltagelse og indflydelse. Her tænkes på for eksempel café-møderne i Tingbjergs sundhedshus.

Informationsmøderne skal være involverende med henblik på at få beboerne i spil. Her er det vigtigt at udnytte den lokale viden og erfaring med involvering, der er blandt beboere, boligsocialt ansatte og andre aktører i området. Den lokale viden skal bruges til at involvere de beboere, som ikke har tradition for at deltage i demokratiske fora. Endvidere skal Københavns Kommunes Dialogkonsulent-korps inddrages i denne opgave, fordi de har udviklet nye metoder og tilgange til involvering.

Der skal etableres debatmøder med relevante og vedkommende temaer, der giver beboerne lyst til at deltage. Emnerne skal fastlægges med udgangspunkt i forslag fra beboerne og aktører i området eller ud fra aktuelle emner i den offentlige debat. Eksempler på tidligere debatmøder er et debatarrangement om indbrud og et vælgermøde som optakt til folketingsvalget i 2011.

Rammerne om debatmøderne skal være trygge og uformelle og skal gennemføres med en ligeværdig og respektfuld dialog. Alle skal føle sig velkomne og hørt.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktiviteten indgår desuden under CFBU's evaluering.

Aktivitet 2: Kurser for beboere

Problemkompleks

Manglende kendskab til og myter om form og opgaver i foreninger og beboerdemokrati medfører, at mange beboere ikke deltager. Nye medlemmer kan hurtigt føle sig udenfor i de demokratiske fora, fordi den ofte meget fastlagte og stive form kan føles afskrækkende og fremmed. Manglende basal viden om opgaver og om de formelle regler, som for eksempel vedtægter og dagsordner, gør, at det er svært at få nye og flere beboere til at deltage.

Formål

- At flere beboere bliver bekendt med de regler og muligheder, der er i foreninger og beboerdemokratiske fora.
- At flere beboere, via særligt tilrettelagte kurser, får erfaring med at fremlægge synspunkter og forslag og indsigt i administrative opgaver.

Succeskriterier

- Der afvikles minimum tre mini-introduktionskurser i opgaver og muligheder i foreninger og beboerdemokrati.
- Der udvikles et kursusmateriale til fremtidig brug.
- Minimum 10 beboere deltager i kurserne per gang.
- Mindst 75 % af deltagerne oplever, at de har fået bedre kendskab til arbejdet i foreninger og beboerdemokrati.
- Mindst 50 % af deltagerne får lyst til at deltage aktivt i foreningsarbejde eller i beboerdemokratiet.
- 75 % af deltagerne på kurserne deltager i det efterfølgende afdelingsmøde.

Indhold og praksis

Der skal gennemføres særligt tilrettelagte mini-introduktionskurser, der omhandler opgaver og muligheder i foreninger og beboerdemokrati.

Udfordringer og erfaringer, som nye medlemmer har oplevet ved at engagere sig i demokratiske fora, skal inddrages i afviklingen af kurserne. Derudover skal den erfaring, som mange medlemmer i foreninger og bestyrelser har, inddrages i sammensætningen af indholdet i kurserne.

Fritids- og Kulturforvaltningen i Københavns Kommune og dialogkonsulenterne skal inddrages i tilrettelæggelse og afvikling af kurserne.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt.

Aktivitet 3: Beboernetværk i opgange og blokke

Problemkompleks

Det er generelt en udfordring at informere og involvere mange af beboerne i Tingbjerg. Udfordringerne kan handle om sprogbarrierer, forskellige kulturelle baggrunde og manglende interesse og ressourcer. Udfordringen ligger også i områdets størrelse og antallet af boliger, der betyder, at mange føler det for stort og for omfattende at involvere sig.

Erfaringer viser, at beboerne involverer sig, når noget sker tæt på, som for eksempel i den enkelte beboers opgang, i et gårdrum, eller når emnet føles vedkommende og aktuelt (for eksempel husorden). Ofte sker den involvering ud fra en negativ oplevelse eller anledning. Det kan derfor være en udfordring at bruge dette negative udgangspunkt i en positiv sammenhæng.

I Tingbjerg har der historisk været en tradition for blokudvalg med en kontaktperson i hver blok, men i dag er der kun ganske få tilbage. Vi vil gerne genoplive den tradition.

Formål

- At styrke kommunikationen med og imellem beboerne i den enkelte opgang eller blok.
- At opbygge et netværk af informanter, der kan hjælpe med at styrke informationen mellem beboere og afdelingsbestyrelser, boligkontor og den boligsociale indsats.
- At styrke opgangsfællesskaber.
- At skabe større ansvar for livet i området.

Succeskriterier

- Inden udgangen af tredje kvartal 2012 er der nedsat en aktions- eller arbejdsgruppe, der skal udarbejde en handleplan for opbyggelsen af netværket.
- Inden den 1. juli 2013 er der etableret pilotprojekter i 10 opgange og fire blokke.
- Inden den 1. januar 2013 er rollerne i netværket afklaret.
- Der er skabt 10 sociale opgangs- eller blokarrangementer med deltagelse af minimum 50 % af lejermålene i opgangene eller blokkene.
- 75 % af beboerne i de udvalgte blokke og opgange oplever større trivsel og bedre kendskab til deres naboer og lokalområde.

Indhold og praksis

Det er vigtigt, at opbyggelsen af beboernetværket sker ud fra behov, ønsker og muligheder fra dem, som skal indgå i netværket (beboere, driften, bestyrelser og den boligsociale indsats). Formålet er at gøre arbejdet relevant og målrettet. Der skal klart defineres mål, roller og forventninger til de parter, der skal indgå i netværket.

Der skal være mulighed for, at metode, form og mål kan være forskellige fra opgang til opgang og fra blok til blok. For eksempel kan en blok eller opgang have et ønske om et socialt fællesskab og en anden kan alene have et behov for, eller ønske om, et informationsnetværk.

- Behov og ønsker skal afdækkes blandt de involverede parter.
- Der skal nedsættes en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en handleplan for opbyggelsen af netværket.
- Der skal etableres pilotprojekter i enkelte opgange og i en eller to blokke.
- Rollefordeling blandt parterne i netværket skal struktureres og afklares.
- Der skal gives støtte til afvikling af sociale arrangementer i de enkelte opgang eller blokke.

Indsatsområde 4: Sundhed

Problemkompleks

Tingbjerg og Utterslevhuse er i top fem over sogne i København og Frederiksberg med flest borgere, der er meget syge. Samtidig er der en overrepræsentation af de socialgrupper, der har den ringeste sundhedstilstand i Danmark, nemlig førtidspensionister, ufaglærte og indvandrere fra mindre udviklede lande¹¹

Ifølge Københavns Kommunes sundhedspolitik 2011 – 2014 skyldes 40 % af alle sygdomme og tidlige dødsfald rygning, alkohol, for lidt motion og dårlig kost. Denne usunde livsstil er mest udbredt blandt de grupper, som Tingbjerg har en overrepræsentation af. Københavns Kommune vil forbedre sundheden markant for disse grupper.

Tingbjerg har ikke noget kommunalt sundhedshus, som kan være omdrejningspunktet for en lokal sundhedsindsats. Derfor skal Tingbjerg Sundheds- og Integrationshus fortsat arbejde for at mindske den sociale ulighed på sundhedsområdet og bygge bro til de etablerede sundhedstilbud i området; blandt andet det nyetablerede Forebyggelsescenter Vanløse.

Tingbjerg Sundheds- og Integrationshus har siden 2009 dannet rammen om en lang række af aktiviteter og initiativer, der styrker den helhedsorienterede integrations- og sundhedsindsats i Tingbjerg¹². Huset har et solidt fundament i området, og det er oplevelsen, at såvel beboere som professionelle samarbejdspartnere i høj grad tænker huset ind i deres arbejde med sundhedsfremme og inklusion. Huset har med succes etableret kontakt til særligt de udsatte kvinder, og med sin geografiske placering i bydelen er afstanden mellem beboere og offentlige og professionelle tilbud blevet kortere. Mændene har i mindre omfang gjort brug af husets tilbud, og når det har været tilfældet, har det primært været på baggrund af deres ægtefælles kontakt til tilbuddene.

Sundhedsindsatsen i Tingbjerg i 2012 til 2016 skal nå alle beboere, og målet er, at hele familien er opmærksomme på at sætte sundhed på dagsordenen i hjemmet. Den boligsociale sundhedsindsats vil i en kommende helhedsplan øge fokus på at nå mændene. Sundhedsindsatsen skal derfor tænkes ind i fremtidige mande- og familieaktiviteter, der kan afholdes i eksempelvis beboerhuset "Beboercentrum". Sideløbende hermed vil vi fortsætte sundhedsindsatsen for kvinder i sundhedshuset. Ifølge vores erfaringer er det vigtigt også at tilbyde kønsopdelte sundhedsaktiviteter for at nå ud til beboerne.

De erfaringer, metoder og netværk som sundhedshuset har, skal inspirere og lægges til grund for kommende sundhedsaktiviteter for mænd og familier. Rammerne vil være sundhedshuset, beboercentrum og lokale institutioner.

Målgruppe

Sundhedsindsatsen i Tingbjerg er rettet mod hele familien. I indeværende helhedsperiode har vi haft fokus på kvinder. Nu skal de sundhedsfremmende aktiviteter rettes mod kvinder, mænd og

---

¹¹ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 2010

¹² Tingbjerg Sundheds- og Integrationshus arbejder ud fra et bredt og åbent sundhedsbegreb, der omfatter både fysisk og psykosocial sundhed. Det betyder, at det enkelte individ selv definerer mål for egen sundhed, og at det er sundhedshusets opgave at støtte, inspirere og motivere beboeren i retning af et sundt liv. Den psykosociale del omfatter blandt andet, at beboeren har indflydelse på eget liv, er sundhedsbevidst og har kendskab til offentlige sundhedstilbud.

børn. De voksne i målgruppen kan karakteriseres ud fra en eller flere af følgende faktorer: Kort eller ingen uddannelse, økonomiske udfordringer, usund livsstil, mange børn og en begrænset viden om det danske samfund og offentlige system.

Formål

Den brede sundhedsindsats skal styrke beboernes trivsel, livskvalitet og sundhedstilstand igennem oplysning, hjælp til selvhjælp og aktiviteter. Det skal skabe gladere, sundere og mere handlestærke beboere. De sundhedsorienterede aktiviteter og initiativer skal tage udgangspunkt i en åben sundhedstilgang og en anskuelse af sundhed fra både en fysisk og en psykosocial vinkel.

Sundhedsindsatsen skal bygge på et bredt samarbejde mellem kommunens og boligområdets mange aktører og interessenter på sundhedsområdet. Den boligsociale sundhedsindsats skal være med til at understøtte og bygge bro til kommunale sundhedstilbud samt inspirere og motivere beboeren i retning af et sundt liv.

Sundhedsindsatsen i Tingbjerg vil omfatte:

- *Temamøder.*
- *Bydelsmødre.*
- *Rådgivning.*
- *Netværksskabende aktiviteter.*
- *Frivilligrupper.*
- *Sundhed som tværgående indsats.*

Samarbejdspartnere

For at fremme sundheden i Tingbjerg arbejder vi tæt sammen med kommunale aktører som for eksempel Sundhedsplejen, CBSI, Tandplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning. De kommunale aktører henviser også til tilbuddene i Tingbjergs sundhedshus, og vi opnår derfor også kontakt til en målgruppe, som ellers ikke selv ville finde vej til de boligsociale tilbud. Det er for eksempel kvinder med mangelfulde dansk kundskaber, førtidspensionister og mødre på barsel.

Aktivitet 1: Temamøder

Problemkompleks

Det er en udfordring at skabe god kontakt mellem beboere og professionelle og derfor svært at formidle relevant og målrettet information til beboerne. Nogle beboere er grundet social baggrund, uddannelsesniveau, psykiske lidelser og social isolation så udsatte, at de ikke har overskud til at opsøge ny viden selv. Andre beboere er vokset op i lande, hvis samfund, traditioner, normer og kulturer befinder sig langt fra de danske, hvorfor de ikke er opmærksomme på deres handlemuligheder i Danmark. Sidstnævnte gruppe har også typisk udfordringer med at tale og læse dansk, og meget relevant viden når derfor ikke frem til dem. Der er således en række barrierer for at tage kontakt til det etablerede system. Temamøderne skal bygge bro og mindske både sociale og geografiske barrierer mellem beboere og professionelle og offentlige tilbud.

Målgruppe

Familier i Tingbjerg. I Sundhedshuset er målgruppen fortsat primært kvinder.

Formål

Temamøderne har primært to formål:

- At være en uformel platform, der bygger bro mellem familier i Tingbjerg og offentlige instanser såsom Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Borgerservice samt andre professionelle aktører som for eksempel fritidstilbud og NGO'er.
- At oplyse, inspirere og motivere til sundhed i bred forstand.

Succeskriterier

- Der afholdes mindst 104 temamøder svarende til mindst to temamøder per ugen.
- Mindst 20 forskellige samarbejdspartnere indgår med oplæg i temamøderne.
- Møderne besøges i gennemsnit af mindst 14 beboere svarende til 1.456 deltagere.
- Der afholdes mindst en månedlig familieaktivitet med fokus på fælles aktiviteter i familien.
- 75 % af 100 respondenter oplever, at de har fået bedre kendskab til emner inden for sundhed og viden om, hvor de kan opsøge mere viden og hjælp.

Indhold og praksis

Der skal afholdes temamøder for beboere med deltagelse af indbudte professionelle oplægsholdere. Temamøderne skal foregå i hyggelige, uformelle og trygge rammer, og oplægsholdere skal lægge op til en dialogisk og inddragende metode, som har vist sig at have god effekt. Konceptet er, at man mødes om noget hyggeligt og socialt og samtidig lærer noget.

Temamødet kan rumme en lang række pædagogiske metoder; rollespil, filmfremvisning, debat, inddragende oplæg, diskussion og forumteater. Inddragelse og brug af eksempler, der kan relateres til beboernes hverdag og egne erfaringer, vægtes højt. Dette er med henblik på at få beboerne i spil.

Dialog vil være centralt i oplæggene. Der skal altid være mulighed for at stille spørgsmål og komme med forslag eller eksempler. Beboerne skal opleve at føle sig hørt og mødt i øjenhøjde. Den anerkendende og ressourceorienterede tilgang vil være særlig vigtig i mødet med beboere, som til tider er skeptiske overfor "det etablerede system", og som har ringe tro på egne evner.

Det skal altid være frivilligt at komme til de sundhedsorienterede tilbud, og det skal være lysten og motivationen, der driver fremmøde, deltagelse og efterfølgende initiativ til forandring.

Med hjælp fra bydelsmødre¹³ og brugere, som taler andre sprog end dansk, skal det være muligt for beboere med ringe danskkundskaber at få refereret oplæg på deres modersmål og derved få viden, de ellers ikke ville have adgang til. Hensigten er ligeledes, at den viden vil blive overbragt til andre familier i området.

Temaerne vil afhænge af flere ting, blandt andet de oplevede behov blandt brugerne, hvad brugerne efterspørger og hvilke sundhedsrelaterede problemstillinger relevante samarbejdspartnere peger på som udfordringer i området.

Der er på nuværende tidspunkt gode erfaringer med at tilbyde børneaktiviteter for børn under 11 år, mens mor deltager i temamøde i sundhedshuset. Målet er fremover også at tilbyde fælles familieaktiviteter, som har fokus på fælles fysisk aktivitet, leg, læring og samvær. Det kunne for eksempel handle om sund madlavning i børnehøjde for forældre og børn. En anden familieaktivitet kunne være udendørs fælles leg for forældre og børn.

Samarbejdsrelationer

Samarbejdsrelationerne vil omfatte blandt andet: Bibliotek, skole, tandplejer, daginstitutioner, sundhedsplejerske, boligsociale indsatser, afdelingsbestyrelser, socialforvaltning, lokale fritidstilbud og foreningsguider, forebyggelsescentre, bydelsmødre og forskellige interesseorganisationer.

---

¹³ Jf. beskrivelse af bydelsmødrene i næste afsnit.

Lokal Forankring

Der arbejdes på to fronter. Der skal arbejdes i retning af en lokal forankring af sundhedsindsatsen i Tingbjergs kommende Kulturhus, og der skal arbejdes aktivt med frivilligheden blandt beboerne, således at de på sigt selv kan tage ansvar for sundhedsorienterede indsatser.

Lokal evaluering:

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktivitet indgår desuden under CFBU's evaluering.

Aktivitet 2: Bydelsmødre

Problemkompleks

En barriere for trivsel og inklusion blandt beboere i Tingbjerg er den manglende viden om mulighederne i lokalområdet og samfundet som helhed. På grund af sprogbarrierer og mistillid til offentlige instanser er det ofte en udfordring for professionelle aktører at skabe den første kontakt til beboeren. Der opstår til tider misforståelser i kontakten mellem myndigheder og beboere i de tilfælde, hvor beboerne har ringe danskundskaber samt ringe kendskab til det danske samfund. Det kan for eksempel være svært for mange beboere at skelne mellem forskellige forvaltninger eller at forstå breve fra kommune eller jobcenter.

For at skabe en indledende og tillidsfuld kontakt til disse beboere, har den boligsociale indsats et tæt samarbejde med de lokale bydelsmødre. En bydelsmor er primært en kvinde med anden etnisk baggrund end dansk. Hun har et stort netværk og et indgående kendskab til lokalområdet. Hun er selv mor og taler dansk samt andre relevante sprog. Hun er en kvinde, som har en lyst til at gøre en forskel for sine omgivelser, og hun er rollemodel for andre kvinder i boligområdet.

I mange sammenhænge er mødre nøglen til familien, og bydelsmødrene er derfor en god indgang til familierne i området. Da bydelsmødrene er kvinder fra lokalområdet, der kan tale et andet sprog end dansk og kan skabe tillid, kan de nå familier ingen andre indsatser når. Bydelsmødrenes opgave er derfor at bygge bro mellem beboerne og professionelle tilbud og hjælpe familier ind i det danske samfund.

Tingbjerg har haft bydelsmødre siden 2008. Siden da er der uddannet i alt 18 bydelsmødre, hvoraf 12 fortsat er aktive i bydelen.

Målgruppe

Målgruppen for bydelsmødrenes arbejde er kvinder og deres familier i Tingbjerg, som lever isoleret og/eller har et minimalt kendskab til det offentlige system og lokale aktiviteter. Det er kvinder, der har behov for en tryk relation og støtte til hverdagens udfordringer.

Formål

Formålet er at inspirere isolerede og udsatte familier i Tingbjerg til at være aktive demokratiske medborgere. Beboerne skal støttes til i højere grad at involvere sig i lokalsamfundet, så de kan skabe en bedre hverdag og integration for dem selv og deres familier.

Succeskriterier

- Mindst 10 af de 13 nuværende bydelsmødre er fortsat tilknyttet projektet ved udgangen af 2012.
- Mindst fire nye bydelsmødre gennemfører et kompetencegivende bydelsmor-kursus.
- Der afholdes mindst otte kompetencegivende temaaftener for bydelsmødrene.
- Der registreres mindst 100 rådgivninger for beboerne.
- 75 % af 25 respondenter oplever, at de har fået hjælp til at gå videre med deres problemstilling.
- Mindst 30 caféer/sociale arrangementer i lokalområdet afvikles af bydelsmødrene.

- Mindst 500 beboere deltager i caféer og sociale aktiviteter gennemført med hjælp fra bydelsmødrene.
- 75 % af 100 respondenter oplever, at de har fået bedre kendskab til fritidsmuligheder i lokalområdet og bedre kendskab til kommunens tilbud om hjælp.

Indhold og praksis

Med udgangspunkt i egne erfaringer og ressourcer gennemgår bydelsmødrene et kursusforløb med emner som børneopdragelse, daginstitution- og skolesamarbejde, sundhed, kost, ret og pligt, boligregler m.m. Herefter er de bydelsmødre og kan opsøge andre mødre i deres lokalområde og støtte og guide kvinderne i relevante sammenhænge.

Bydelsmødrene vil tilbyde støtte og vejledning, afholde caféer og udflugter, og støtte op om frivilligt arbejde i området. Derudover vil de yde særlig støtte til tilflyttere.

Følgende aktiviteter vil blive afholdt ved bydelsmødrene:

Caféer

- Caféer hvor kvinder kan besøge en bydelsmor og søge støtte på sit modersmål.
- Kulturcafé med fokus på kulturudveksling. For eksempel arabisk aften, tyrkisk aften etc.
- Kreativ café for kvinder og børn, hvor bydelsmødrene kan bidrage til at give mor og barn positive fællesoplevelser.

Vejledning og støtte

- Uformel vejledning og snak mellem bydelsmødre og mødre i lokalområdet.
- Formel vejledning og støtte i forhold til det offentlige system og lokalområdets tilbud.

Udflugter, fester og lokale arrangementer

- Der afholdes udflugter og fester i samarbejde med lokale indsats.
- Deltagelse i relevante større arrangementer i lokalområdet blandt andet Tingbjerg Byfest, Tour De Tingbjerg for Beboere mv.

Velkomst til nye beboere

- Nytilflyttere tilbydes en opringning på deres modersmål indenfor syv dage efter indflytning. Bydelsmor vil informere om boligregler, husorden og relevante tilbud i området samt støtte de nye beboere.

Frivillighed

- Bydelsmødre motiverer andre beboere til større frivillig deltagelse i områdets tilbud: skolebestyrelse, beboerdemokrati, Sundhedshuset, Beboercentrum mm. Bydelsmødrene vil støtte op om de frivillige tilbud og tilbyde at støtte kvinder, der yder en frivillig indsats.

Samarbejdsrelationer

Samarbejdsrelationerne vil fortsat være talrige og omfatte bl.a.: bibliotek, skole, daginstitutioner, sundhedsplejersker, boligsociale indsatser, afdelingsbestyrelser, forebyggelsescentre, socialforvaltning, lokale fritidstilbud og foreningsguider, forskellige interesseorganisationer m. fl.

Lokal Forankring

Det har vist sig, at bydelsmødrene har brug for høj grad af professionel støtte og koordinering. Derfor virker det mindre realistisk at forankre bydelsmødrene i en selvstændig forening. Der arbejdes derimod i retning af en lokal forankring af projektet i Tingbjergs kommende Kulturhus eller i en relevant kommunal sammenhæng.

Lokal evaluering:

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktivitet indgår desuden under CFBU's evaluering.

Aktivitet 3: Rådgivning

Problemkompleks

Som beskrevet i afsnittet om boligsociale viceværter er der et mærkant behov for generel rådgivning i Tingbjerg. Udover dokumenterede udfordringer for udsatte beboere såsom gæld, psykisk sygdom og manglende sprogkunderskaber mangler mange beboere kendskab til og forståelse for offentlige og professionelle instanser. Der hersker en generel mistillid til systemet, og på grund af manglende kontakt med relevante myndigheder og generel uvidenhed om borgerrettigheder bliver beboerne yderligere udsatte.

Sundhedsindsatsen vil facilitere mødet mellem beboeren og det offentlige system og informere beboeren om, hvilke muligheder vedkommende har for at afhjælpe sin situation. Metodisk skal rådgivningen føre til øget handlekompetence for den enkelte beboer, som skal klædes på til selv at kunne navigere i det offentlige system og derigennem håndtere sin families udfordringer.

Beboerne har behov for forskellige former for rådgivning og vejledning. Meget aktuelt er behovet for gældsrådgivning for at afhjælpe det stigende antal af fogedudsættelser af børnefamilier i området. Rådgivningen omhandler desuden boligsituationen, økonomistyring, børneopdragelse og usund livsstil med inaktivitet og ringe madvaner. Hertil kommer adgangen til rådgivning ved sundhedsplejen, bydelsmødrene og foreningsguiderne¹⁴

I perioden oktober til december 2011 var der 70 henvendelser i sundhedshusets åbne rådgivning om boligen, som på dette tidspunkt var nystartet og kun havde åbent fire timer om ugen. Sundhedsplejens åbne rådgivning blev i 2011 besøgt af gennemsnitlig fem mødre per gang, og den internationale mødregruppe bliver besøgt af op til 13 mødre per gang.

Målgruppe

Jf. beskrivelse ovenfor.

Formål

Rådgivningen i den sundhedsorienterede indsats har til formål at styrke beboerens handlekapacitet gennem oplysning og inddragelse. Det er vigtigt, at rådgivningen er bred, og at tilbuddene er internt koordineret. Beboeren skal mødes, dér hvor han eller hun er, og hvis der eksempelvis er økonomiske problemer i familien, må disse tackles, før der er overskud til at tale om sund kost og motion.

Formålet med rådgivningerne på gruppe- såvel som på individuelt niveau er, at beboerne lærer forskellige offentlige og frivillige rådgivningstilbud at kende i trygge omgivelser og på sigt får lyst til og mod på selv at opsøge eksempelvis Forebyggelsescenter Vanløse, kostvejledningen i Sundhedshus Vanløse og kommunens sprogundervisningstilbud. De fleste af Sundhedshusets rådgivninger har således karakter af at være brobyggende.

Derudover er målet at der tilbydes forskellige former for rådgivning, for eksempel sundhedsrådgivning, rådgivning ved sundhedsplejen, familierådgivning og sprogtilbud. Desuden bydelsmor-rådgivning og rådgivning i forhold til foreningslivet

Succeskriterier

- Der registreres mindst 500 henvendelser i rådgivningstilbuddene.
- 75 % af 100 respondenter, der har fået rådgivning, oplever, at de har fået hjælp og redskaber til at løse deres problemer og viden om, hvor de kan henvende sig med deres problemstilling.

---

¹⁴ Jf. afsnit om foreningsguiderne under afsnittet Kultur og Fritid.

Indhold og praksis

Rådgivningen skal tage udgangspunkt i beboernes behov og ønsker, og rådgivningstilbuddene skal arbejde tæt sammen med området andre indsatser, så den samlede indsats i familien bliver så helhedsorienteret som muligt.

Rådgivningstilbuddene skal være åbne tilbud, hvor den professionelle rådgiver holder åben rådgivning fast hver uge. Beboeren kan opsøge tilbuddet efter behov og uden aftale.

Derudover vil der finde mere uformelle rådgivninger sted, når professionelle deltager i temamøder og andre sociale sammenhænge, hvor beboeren og den professionelle, måske i gruppesammenhænge, taler om relevante emner.

Det er erfaringen, at begge former for rådgivning passer bedst til målgruppen, som ikke altid er gode til at møde til aftalte tider, og som ofte har akut brug for hjælp, når de opsøger rådgivningen.

Rådgivningerne skal desuden have karakter af at støtte beboerne i at klare så meget som muligt selv, for eksempel ved at beboeren får støtte til selv at ringe til en sagsbehandler. Det skal motivere beboerne til på sigt at blive selvhjulpne.

Samarbejdsrelationer

Rådgivningerne varetages af relevante samarbejdspartnere i området samt interesseorganisationer, som har ekspertise på relevante områder. Samarbejdspartnerne omfatter blandt andet: Børne- og Ungdomsforvaltningen, Gældsrådgivningen (SOF), Familierådgivningen (SOF), boligsociale indsatser (boligsociale viceværter, bydelsmødre, foreningsguider) og forskellige interesseorganisationer.

Forankring

Der skal arbejdes i retning af en lokal forankring af sundhedsindsatsen i Tingbjergs kommende Kulturhus. Særlige offentlige rådgivningstilbud for eksempel Familierådgivningen, PPR og Sundhedsplejens rådgivning er allerede forankret kommunalt. Herudover har kommunen bevilget en million til danskundervisning i Tingbjerg i 2012. Tilbuddet har karakter af et pilotprojekt, og det er intentionen, at den fremskudte indsats skal motivere flere beboere til at benytte kommunens etablerede sprogtilbud. Tilbuddet varetages af CBSI og faciliteres af den boligsociale indsats. I forhold til alle kommunale tilbud skal der tilbydes facilitering og opmærksomhed omkring indsatsen fra den boligsociale indsats.

Aktivitet 4: Netværksskabende aktiviteter

Problemkompleks

Ca. 50 % af de 16 til 64-årige er uden for arbejdsmarkedet, og mange beboere lever isoleret i bydelen med ringe kontakt og kendskab til det danske samfund. I midtvejsevalueringen af SH 2010 udtaler en beboer:

"Det gør mig glad at komme i Sundhedshuset. Når vi kvinder kommer her, glemmer vi sygdom og problemer derhjemme, så bliver vi glade og har det godt. Jeg har ikke arbejdet i syv år og var i dårligt humør før, men nu kommer jeg her og bliver glad inden i", kvinde, 41 år.

En anden beboer fortæller, at hun godt kan mærke en forandring, efter at hun er begyndt at komme i huset.

"Jeg taler mere med andre, jeg går bare hen til dem og siger hej, og så er jeg ikke længe re så generet", kvinde, 49 år.

Brugerne af sundhedsindsatsen giver generelt udtryk for at få en viden og et netværk i Tingbjerg Sundhedshus, som de ikke får andre steder.

For nogle er sundhedsindsatsens aktiviteter et af de få steder, hvor de kommer ud af hjemmet og møder andre mennesker. På en tur til Frederiksberg Have gav flere udtryk for, at de aldrig havde været på Frederiksberg før. Denne både sociale og geografiske isolation har en stor negativ betydning for beboernes sundhedstilstand, fordi beboerne ikke føler sig inkluderet, og de føler ikke at København er deres by. Et aktivt familieliv, hvor mor og far og børn benytter byens mange muligheder, er også et sundhedstegn.

Målgruppe

Jf. beskrivelse ovenfor.

Formål

For at forbedre beboernes psykosociale sundhed skal der fortsat arbejdes på at bryde med isolation og ensomhed samt skabe netværk. De netværksskabende aktiviteter skal også bruges som en platform til at møde beboerne/familierne, skabe tillid og bygge bro til andre relevante tilbud i området. Tryghed og tillid er grundlaget for, at beboerne indgår aktivt i temamøderne og rådgivninger, hvor det er centralt, at beboerne tør stille spørgsmål og tør bruge hinanden til at dele erfaringer og viden. Formålet er dermed dobbelt:

- At forbedre beboernes psykosociale sundhedstilstand og mindske den sociale isolation ved at tilbyde sociale og kreative netværksskabende aktiviteter for beboere/familier i trygge rammer.
- At skabe gode relationer beboerne imellem samt mellem beboere og professionelle som afsæt for erfaringsudveksling, netværk og sundhedsarbejdet generelt.

Succeskriterier

- Der afholdes mindst en netværksskabende aktivitet om ugen med minimum 10 deltagere i gennemsnit per gang, svarende til 52 aktiviteter med i alt 520 deltagere.
- 75 % af 75 respondenter oplever, at de har fået et netværk og bedre trivsel.
- Der afholdes seks udflugter ud af Tingbjerg med mindst 10 voksne deltagere i gennemsnit per gang, svarende til 60 deltagere.
- 75 % af 30 respondenter oplever, at de har fået bedre kendskab til København.

Indhold og praksis

De netværksskabende aktiviteter vil dække over forskellige sociale aktiviteter herunder netværkscaféer, udflugter og særarrangementer.

Netværksskabende caféer kan for eksempel være fællesspisning, kulturel cafe, filmaften eller andet, som har fokus på at være tryghedsskabende og hyggeligt.

Udflugter er, hvor beboere/familier bliver introduceret til gratis eller billige tilbud i København. Udflugterne skal bidrage til netværksskabelse og motivere beboerne til at komme ud af Tingbjerg.

Særarrangementer så som Eid, Fastelavn, Newroz, julefest osv. skal inddrage bydelsmødre og frivillige i planlægning og afholdelse af aktiviteten.

Samarbejdsrelationer

De netværksskabende aktiviteter vil primært blive afholdt i samarbejde med frivillige beboere og andre boligsociale tilbud.

Forankring

Der arbejdes fokuseret med at engagere frivillige og aktivt at inddrage beboere i de netværksskabende aktiviteter. Dette skal føre til, at beboerne på sigt selv organiserer og afholder lignende tilbud. Dette er set ske i stigende grad i 2011.

Det er vigtigt, at det netværksskabende og trygge rum for beboeren støtter op om og supplerer de faglige temamøder og rådgivninger. Ellers risikerer indsatsen at miste den tillidsfulde kontakt til beboerne. Derfor skal nogle af de netværksskabende aktiviteter fortsat følge de professionelle tilbud og forankres i Tingbjergs kommende kulturhus.

Aktivitet 5: Frivillighed

Problemkompleks

I sundhedsindsatsens rådgivninger opleves der generelt en tendens til lav ansvarsfølelse for eget liv blandt flere af brugerne. Det ses for eksempel hos beboere, der i en længere periode har været udenfor arbejdsmarkedet og er begyndt at miste troen på, at de kan bidrage med noget, og at de har indflydelse på deres egen situation. Ved at få mulighed for at bidrage til Sundhedshusets drift og udvikling i form af frivillige opgaver sætter vi fokus på beboernes ressourcer og kompetencer. Når beboerne tager ansvar for en opgave og får succes med at gennemføre den, kan det være med til at give beboeren tiltro til egne evner og motivere til også at turde handle i eget liv.

Målgruppe

Målgruppen er overordnet den samme som ovenfor. De frivillige kendetegnes dog ved at være superbrugere af de boligsociale tilbud og som beboere, der viser en særlig interesse for at ville løfte en given opgave. Det kan være en afgrænset opgave (for eksempel planlægning af EID eller en julefest), eller det kan være frivillige, som tilknyttes til en frivilligruppe, og som deltager i det mere formaliserede frivillige arbejde.

Formål

- At beboerne får deres ressourcer sat i spil og får positive oplevelser med at engagere sig og bidrage med noget. De positive oplevelser skal give beboerne en styrket tro på egne evner og kompetencer, som de også kan bruge i andre sammenhænge, for eksempel i en jobsøgningsproces.
- At beboerne i forankringsøjemed i højere grad varetager driften og styringen af sociale aktiviteter i området.
- At støtte den mere uformelle frivillighed, som kan opstå ad hoc, for eksempel i form af et ønske om at afholde en kulturel event.

Succeskriterier

- Inden den 1. juli 2013 er der etableret mindst to frivilligrupper, der er engagerede i drift og styring af sociale aktiviteter.
- 75 % af de involverede frivillige oplever, at de har fået et nyt netværk, nye sociale relationer og støtte og anerkendelse for deres indsats i området.
- Der afholdes fire større sociale arrangementer, der gennemføres af frivillige og med støtte fra boligsociale medarbejdere.
- Mindst 75 voksne deltager i gennemsnit i hvert arrangement, svarende til 300 deltagere.

Indhold og praksis

Tingbjerg Sundhedshus har i 2011 taget første skridt til at etablere en frivillig kvindegruppe. Gruppen mødes cirka hver anden måned og engagerer sig i konkrete og afgrænsede opgaver i sundhedshuset. Det kan for eksempel være at arrangere og facilitere en juleafslutning. Kvinderne i frivilligruppen tager et stort ansvar for de opgaver, de påtager sig, og gruppens eksistens har rygtedes. Flere ønsker nu at deltage. Vi vil gerne udvide konceptet til at omfatte flere frivilligrupper, som på sigt selv skal kunne varetage forberedelse og afvikling af caféer og sociale aktiviteter.

Grupperne kan sammensættes efter interesseområder og ressourcer. Det er vigtigt, at grupperne får meget støtte i starten og motiveres til langsomt selv at overtage styringen og selv at komme med ideer. Det skal gøres attraktivt at være med i grupperne for beboere. Frivillige kan derfor, kvartalsvis eller halvårligt, tilbydes relevante kompetencegivende kurser eller workshops. Det kan være inden

for områderne: at skabe netværk, lægge et budget, fundraising og koordinering og planlægning. De frivillige vil således opleve at få noget konkret ud af at være frivillig, som de kan bruge i praksis og skrive på deres cv.

Samarbejdsrelationer

Relevante kommunale eller boligsociale medarbejdere kan trækkes på i forbindelse med afholdelse af diverse kompetencegivende kurser for de frivillige.

Lokal forankring

Som beskrevet er hensigten, at frivilligrupperne efterhånden selv kan arrangere og gennemføre aktiviteter til gavn og inspiration for andre beboere i bydelen.

Aktivitet 6: Sundhed som tværgående indsats

Problemkompleks

Det kræver en ekstraordinær indsats, hvis flere ressourcetsvage og udsatte beboere med dårlig sundhed skal nås. Det betyder, at vi må blive endnu bedre til at møde beboerne, der hvor de er, og der hvor sundhed på en naturlig måde kan integreres i deres hverdag. Sundhed må tænkes ind som en tværgående indsats i alle tilbud i Tingbjerg og i højere grad være en del af bevidstheden blandt alle professionelle i området.

Målgruppe

Målgruppen er først og fremmest samarbejdspartnere og professionelle aktører, som arbejder med målgruppen. Og i sidste ende er målgruppen de beboere, som oplever sundhedsindsatsen.

Formål

Sundhedsindsatsen skal integreres i Tingbjergs kommunale såvel som boligsociale og frivillige tilbud, og på den måde gøres til en naturlig del af beboernes hverdag. Derudover skal der arrangeres fremstød, som stikker lidt ud og dermed bemærkes af målgrupper, som sundhedsindsatsen ellers ikke når med sine nuværende tilbud. Der skal desuden indsamles erfaringer fra andre tværgående sundhedsindsatser i lignende udsatte områder til inspiration for Tingbjerg.

Succeskriterier

- Inden den 1. juli 2013 afholdes der fire tværfaglige temamøder med fokus på sundhed i bred forstand for professionelle, der indgår i den daglige indsats.
- 75 % af deltagerne oplever, at det har været værdifuldt at deltage og at indgå i et tværfagligt forum.
- Inden 1. juli 2013 afholdes der et temaarrangement med fokus på sundhed i bred forstand for andre relevante professionelle aktører.
- Der afholdes en større sundheds-event.
- Mindst 10 professionelle fra sundhedsindsatsen deltager aktivt i Tingbjergs byfest.

Indholdet og praksis

For at gøre sundhed til en tværgående indsats i Tingbjerg vil vi lave en netværksgruppe på tværs af professionelle aktører inden for sundhedsområdet. V vil også arrangere fyraftensmøder, hvor vi sætter fokus på relevante temaer og arrangerer sundheds-events i bydelen.

Netværksgruppen skal holde tværfaglige møder for relevante samarbejdsparter på sundhedsområdet. Møderne skal bruges til at dele viden og sikre et bedre samarbejde på tværs af aktører.

Fyraftensmøder skal være for relevante professionelle aktører i Tingbjerg og sætte fokus på relevante sundhedsrelaterede emner som for eksempel: Hvordan motiverer man umotiverede til at dyrke motion, hvordan opdager man misbrug i familien, reaktionsmønstre for traumatiserede

flygtninge, ADHD i familien osv. I den boligsociale sundhedsindsats vil vi gerne facilitere erfaringsudveksling og inspirere med faglige input og dele den viden, vi har opnået med målgruppen gennem de sidste tre år.

Fremadrettet vil vi gerne mere synligt sætte sundhed på dagsordenen. Det vil vi gøre ved at arrangere større events i Tingbjerg, som omhandler sundhed i bydelen. Vi kunne eksempelvis skabe synlighed omkring sundhed ved at arrangere en sundhedsfestival og en sundhedsmarch for alle beboerne i området.

Samarbejdsrelationer

Der vil i aktiviteten blive lagt op til et samarbejde med medarbejdere fra blandt andet Tingbjerg Heldagsskole, Sundhedspleje, Tandpleje, daginstitutioner, Socialforvaltning, boligsociale indsatser og afdelingsbestyrelser samt de kommunale forebyggelsescentre i Vanløse og på Nørrebro.

Forankring

Det er ønsket, at indsatsen i denne aktivitet ved helhedsplanens ophør har forplantet sig til relevante professionelle institutioner i området. At skole, daginstitutioner m.fl. fremover i endnu højere grad vil tænke sundhed ind i deres arbejde med områdets beboere. Samtidig er det hensigten, at netværksgruppen skal være så etableret, at den vil fortsætte uden involvering af den boligsociale indsats og vil fortsætte for eksempel under Sundhedsplejens, daginstitutionerne eller PPR's koordinering.

Indsatsområde 5: Kultur og Fritid

Problemkompleks

Tingbjerg er i høj grad et isoleret område, når det kommer til kultur og fritid. Tal fra Københavnerbarometeret 2011¹⁵ viser, at 31 % af børnene (i alt 36 børn) i 4. til 7. klasse på Tingbjerg Heldagsskole ikke går til en aktivitet i deres fritid.

Området bærer præg af primært at være et boligområde, hvor der kun eksisterer få kulturinstitutioner og foreninger. En meningsfuld fritidsinteresse kan være med til at skabe livskvalitet, sociale relationer, integration samt lokalt ejerskab hos beboerne. Det er ligeledes afgørende for sammenhængskraften i en bydel, at der er faste tilbagevendende begivenheder, som alle kan deltage i på tværs af alder, uddannelse, etnicitet og køn. Derfor arbejder den boligsociale indsats fortsat på at tilbyde borgerne i Tingbjerg et varieret og indholdsrigt fritids- og foreningsliv.

For at engagere flest mulige beboere i fritids- og foreningstilbud, er der brug for tilbud, der er afstemt beboernes behov og ressourcer, og som er indenfor rækkevidde. For nogle beboere kan det føles utrygt at skulle ud af byen for at deltage i en fritidsinteresse. For andre er det logistisk set umuligt for både dem selv og deres børn, når de også skal passe arbejds- og familieliv.

Formål

Formålet med den boligsociale kultur- og fritidsindsats er at:

- Styrke beboernes tilknytning til fritids- og foreningstilbud i og uden for bydelen.
- Støtte nye foreninger, både lokale og udefrakommende, i at etablere sig.
- Arrangere og facilitere fritidstilbud, som ikke findes i bydelen, og som er skræddersyet til beboernes behov og ressourcer.

Foreningslivet har en potentiel afgørende rolle for integrationen af beboere med anden etnisk herkomst end dansk i samfundet. Derfor sætter det boligsociale arbejde ind med en helhedsorienteret indsat, der også kan afhjælpe eventuelle personlige og økonomiske udfordringer, som kan forhindre en beboer i at engagere sig i fritids- og foreningslivet.

Aktiviteter

- *Foreningsliv.*
- *Kultur- og motionstilbud.*
- *Engagement af og støtte til frivillige aktører.*

Målgruppe

Indsatsen har beboere og foreninger som målgruppe. Vi har fokus på hele familien, når vi arbejder på at knytte beboere til tilbud og foreninger. Det er ofte nødvendigt at tale med forældrene til et barn for at afklare, hvad der forhindrer barnet i at gå til en fritidsinteresse. Det kan eksempelvis være økonomiske ressourcer eller manglede forståelse for, hvordan foreningslivet foregår.

Aktivitet 1: Foreningsliv

Problemkompleks

Bydelen har meget få foreninger, og det begrænser beboernes muligheder for at deltage i et foreningsliv.

---

¹⁵<http://www.bufnet.kk.dk/Skole/EvalueringogProever/Koebenhavnerbarometer/~media/bufnet/Skole/EvalueringOgProever/Koebenhavnerbarometer/Tingbjerg%20Skole.ashx>

De eksisterende foreninger oplever til gengæld en stor tilstrømning af medlemmer og har ofte behov for støtte og rådgivning for at kunne rumme medlemmerne. Der ligger derfor en vigtig opgave i at bakke op om disse foreninger, så de anerkender og løfter deres ansvar og ikke lukker døren i for bydelens børn og voksne.

Beboernes manglende kendskab til foreningsarbejdet er en af de væsentligste udfordringer i arbejdet med foreningsliv i en bydel, der huser en stor andel af beboere med anden etnisk herkomst end dansk. Nye foreninger kan have svært ved at etablere sig i området, fordi de ikke ved, hvordan de får gjort opmærksom på deres tilbud overfor målgruppen, eller fordi de ikke kender beboernes behov og ressourcer.

Den boligsociale indsats kan bidrage med viden om og kontakt til målgruppen og dermed støtte foreningerne i at etablere og drive deres aktiviteter i området.

Målgruppe

Nye og eksisterende foreninger samt børn og unge i boligområdet.

Formål

Formålet med den boligsociale indsats er at tiltrække, støtte og fastholde foreninger i området. Herudover er formålet fortsat at knytte børn og unge til forenings- og fritidstilbud i og uden for bydelen. Den boligsociale indsats vil også fremadrettet sikre, at børn og unge fastholdes i fritids- og foreningslivet, da flere foreninger har en høj frafaldsprocent i området.

Succeskriterier

- Inden den 1. januar 2013 er der etableret fem nye foreninger i Tingbjerg.
- 75 % af de nystartede foreninger eksisterer fortsat i ultimo 2013.
- 75 % af dem, som etablerer nye forenings- og fritidstilbud i området, oplever, at foreningsguiderne og de boligsociale ansatte støtter dem i deres aktiviteter med råd og vejledning og hjælp til praktiske udfordringer, så som lokaler og formidling af tilbud.
- Den aktuelle fastholdelsesprocent på 78 % af børn og unge i fritidsaktiviteter øges til 90 %.
- Der gennemføres et årligt fællesmøde for nye og etablerede foreninger.

Indhold og praksis

Aktiviteten har fokus på at samarbejde med foreningslivet og støtte foreningerne i de udfordringer, der er ved at være forening i et ressource-fattigt område.

Især kan det være en udfordring at nå målgruppen, som adskiller sig fra mange andre boligområder. I den boligsociale indsats kender vi målgruppen og kan hjælpe foreninger udefra med at få fodfæste og med at tilrettelægge deres tilbud, så de appellerer til børn og unge i Tingbjerg.

Vores erfaringer viser, at det ofte er manglende økonomiske ressourcer, der hindrer børn og unge i at gå til en fritidsinteresse. De fleste børn i området har mange søskende, og det kan være en stor udgift for den enkelte familie, hvis alle børnene skal gå til en fritidsinteresse. I de tilfælde kan den boligsociale indsats hjælpe beboerne med at søge kontingentstøtte, og indsatsen kan foreslå foreningerne at tilpasse deres tilbud til målgruppen og eksempelvis tilbyde søskenderabat.

Den boligsociale indsats varetager fortsat et opsøgende arbejde blandt børn og unge for at engagere flest mulige i fritids- og foreningslivet. Vi har kontakt til mange i området, kender beboernes behov og kan henvise dem videre til foreningernes tilbud.

Indsatsen hjælper beboerne med at få et overblik over - og melde sig til - de tilbud, der findes fra skole, foreninger og midlertidige projekter i bydelen. Vi følger op på børnenes deltagelse i tilbuddene og på, hvordan det går. Vi hjælper dem også videre i eventuelle andre tilbud for at fastholde dem i fritids- og foreningslivet.

Som lokal og velkendt aktør kan den boligsociale indsats være med til at skabe tillid mellem foreninger og beboere, fordi beboerne har tillid til os som afsender på forenings- og fritidstilbud.

Samarbejdsrelationer

Den boligsociale indsats samarbejder med Københavns Kommunes FerieCamps, Satellit 10A¹⁶ og EnergiCenter Voldparken og henviser til de forskellige tilbud. Vi har et tæt samarbejde med især ForeningsGuiderne, som varetager det praktiske arbejde omkring at guide børn og unge ind i fritids- og foreningslivet.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt.

Forankring

Arbejdet med foreningslivet i Tingbjerg kan ikke varetages af frivillige alene, for eksempel af ForeningsGuiderne. Hertil er projektet forkrævende både i forhold til tid og ansvar. Dele af arbejdet kan dog forankres i de enkelte foreninger ved hjælp af en lokalkendt medarbejder, der alene står for at engagere og fastholde børnene i foreningernes tilbud.

Aktivitet 2: Kultur- og motionstilbud

Problemkompleks

Som tidligere nævnt har Tingbjerg få foreningstilbud og beboere, der ikke har erfaring med at indgå i et foreningsliv. Der er derfor brug for flere og skræddersyede aktivitetstilbud for at engagere beboerne i en fritidsinteresse. Som et supplement til foreningernes tilbud, arrangerer og faciliterer den boligsociale indsats en række kultur- og motionstilbud, hvor der tages hensyn til beboernes behov, økonomiske ressourcer og mobilitet.

Formål

Formålet er at styrke beboernes netværk og tilhørsforhold til lokalområdet samt øge deres livskvalitet. Formålet er også at klæde beboerne på til senere hen, og på egen hånd, at kunne deltage i andre fritids- og foreningstilbud. Sidst, men ikke mindst, skal tilbuddene ses som et frontløberprojekt, der kan skabe grobund for et kulturhus samt flere nye foreninger i området.

Målgruppe

Målgruppen er primært voksne beboere i Tingbjerg, fordi der i det nuværende foreningsliv og i andre etablerede tilbud, som eksempelvis FerieCamps, eksisterer en række tilbud for børn og unge i området. Hertil kommer, at en stor gruppe voksne beboere har brug for at starte i tilbud, som er tilpasset deres behov og ressourcer, inden de kan fortsætte i andre traditionelle tilbud i og uden for bydelen. Der er voksne, der på grund af dårlig livsstil, lav tiltro til egne evner og manglende erfaring med fritids- og foreningslivet, har brug for lidt ekstra støtte.

Succeskriterier

- Inden den 1. januar 2013 er der etableret syv nye fritidstilbud i Tingbjerg.
- 75 % af 100 respondenter, der deltager i fritids- og foreningslivet, oplever større fysisk og psykisk trivsel.
- Der er i gennemsnit 100 unikke beboere, der hver måned deltager i en eller flere fritidsaktiviteter.
- 75 % af 100 respondenter benytter forsat et fritidstilbud ultimo 2013.

---

¹⁶ Den boligsociale indsats i fsb i Husum.

Indhold og praksis

Den boligsociale indsats organiserer og faciliterer en række kultur- og motionstilbud og støtter og rådgiver de involverede trænere og frivillige. Vores erfaringer viser, at udbyder vi aktiviteter, der er specifikt rettet en målgruppe og anerkender deres særlige behov, vil gruppen reagere med deltagelse og ejerskab. Beboercentrum er afsæt for mange af disse aktiviteter.

Beboercentrum er rammen om tre såkaldte værksteder; kor-, træ- og syværksted. Værkstederne har til formål at imødekomme interesse for håndværk og skabe små fællesskaber. De er startet som et fundament til et kommende kulturhus i bydelen og som et tilbud til beboere, der ønsker kreative udfoldelsesmuligheder. Aktiviteterne har vist sig at være et frirum og afsæt for nye fællesskaber.

Foruden de ugentlige aktiviteter, arrangerer og faciliterer den boligsociale indsats hvert år en byfest i Tingbjerg. Festen samler store og små, professionelle og frivillige og aktive og tilskuere. Byfesten er henvendt særligt til beboerne, men også til omverden. Til festen er der mulighed for at reklamere med sit fritidstilbud, få nye kontakter samt en god oplevelse på tværs af beboergrupper.

Samarbejdsrelationer

Foreninger i området, Kultur og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune og Tingbjerg Heldagsskole.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktivitet indgår desuden under CFBU's evaluering.

Forankring

Aktiviteterne kan på sigt forankres i et kulturhus og i nye foreninger i bydelen.

Aktivitet 3: Lokale frivillige og frivillige fra andre bydele

Problemkompleks

På grund af et mangelfuldt foreningsliv og en lav deltagelse i forenings- og fritidsaktiviteter arbejder den boligsociale indsats på at engagere og samarbejde med frivillige beboere og professionelle. Det gør vi for at få endnu flere børn, unge og voksne tilknyttet en forening eller en fritidsinteresse.

Formål

Når beboere engagerer sig i frivilligt arbejde, skaber det lokalt ejerskab, og det kan være med til at tiltrække andre beboere til lokale aktiviteter. Den boligsociale indsats samarbejder derfor med frivillige beboere for at styrke ejerskabet og deltagerantallet i de aktiviteter, som den boligsociale indsats er med til at støtte. På sigt skal samarbejdet give de frivillige beboere erfaring med demokratisk arbejde og motivere dem til at deltage i demokratiske fora generelt.

Formålet er også at etablere kontakt til forældre for at informere dem om det lokale fritids- og foreningsliv med henblik på at engagere deres børn i en fritidsinteresse. Derudover er der et særligt behov for at etablere kontakt til fædre, fordi mange unge drenge i bydelen har brug for rollemodeller og for at deltage i en fritidsinteresse.

Størstedelen af frivillige fra andre bydele er studerende. Det gælder de frivillige, der giver lektiehjælp og arrangerer pigetilbud samt de frivillige fra ForeningsGuiderne. Den boligsociale indsats' formål er løbende at rekruttere og fastholde frivillige

Målgruppe

Beboere, der har ressourcer til at udføre frivilligt arbejde, samt frivillige fra andre bydele.

Succeskriterier

- Inden udgangen af 2013 er der etableret fem nye frivilligrupper, der er tilknyttet en frivillig organisation.
- 75 % af 50 respondenter oplever at få lokal støtte fra boligsociale medarbejdere til at udføre deres arbejde som frivillige.
- 75 % af 50 respondenter oplever, at de gør en forskel.

Indholdet og praksis

Aktivitetens fokus er at engagere flest mulige frivillige.

De frivillige beboere er tilknyttet den boligsociale indsats i forhold til både organisation og økonomisk støtte og tager særligt del i de etniske foreninger i området. De har brug for, at den boligsociale indsats kan støtte dem med både formelle og uformelle opgaver, som for eksempel mødeafholdelse, erfaringsudveksling og evaluering af de frivilliges aktiviteter.

For at klæde de frivillige beboere på til fremadrettet at kunne varetage flest mulige opgaver selv og måske etablere deciderede foreninger, skal de tilbydes kurser i frivilligt arbejde, og i hvordan man kan være frivillig, og hvordan man danner en forening eller frivilligruppe.

De frivillige beboere udfylder en social funktion og afholder mange familieaktiviteter og fester, som samler beboere igennem netværk og opslag. Vi anser derfor disse frivillige som spirende foreninger, som på sigt kan løfte flere sociale opgaver og nære deltagernes lokale engagement og interesse i det sociale arbejde.

En stor gruppe frivillige fra andre bydele, eksempelvis ForeningsGuiderne, hjælper med at guide børn og unge ind i forenings- og fritidslivet. Det gør de med rådgivning og støtte fra den boligsociale indsats. Der er stor udskiftning i denne gruppe af frivillige og derfor et løbende behov for, at den boligsociale indsats introducerer de frivillige til bydelen, rådgiver om målgruppen og sikrer, at de frivillige tilbud bliver tilpassets målgruppens behov.

Samarbejdsrelationer

Dansk Flygtningehjælp, Ungdommens Røde kors, Hovedstadens Røde Kors, Red barnet Ungdom, Somalisk Ungdoms netværk og Integration & Fritid i Københavns Kommune.

Forankring

Vi forventer, at de frivillige beboere efter cirka et års støtte og samarbejde kan planlægge og drive deres aktiviteter selv. Til gengæld kræver de frivillige fra andre bydele løbende sparing.

Indsatsområde 6: Image og Kommunikation

Problemkompleks

I et mangfoldigt boligområde som Tingbjerg er der behov for en intern kommunikationsindsats, der kan være med til at skabe forståelse, tryghed og tolerance beboergrupperne imellem.

En intern kommunikationsindsats kan være med til at fortælle, hvem din nabo er, hvorfor andre beboere handler som de gør, og hvilke synspunkter de har. Det skal være med til at skabe forståelse. Indsatsen kan også fortælle historier om de ildsjæle og projekter, der gør en positiv forskel for området. Det skal være med til at skabe tryghed. En intern kommunikationsindsats skal desuden informere om de aktiviteter, der er i området, for at engagere flest mulige beboere i at deltage. Når beboere på tværs af køn, alder og etnicitet mødes i fælles aktiviteter, er det med til at skabe sammenhold, tryghed og tolerance.

Områdets mangfoldige målgruppe stiller krav til en professionel kommunikationsindsats. Informationen i området skal skræddersys til en heterogen gruppe beboere, der i mange tilfælde har mangelfulde dansk kundskaber og ikke selv aktivt opsøger den information, de har brug for.

Den boligsociale indsats i Tingbjerg flyttede i 2010 i samme hus som områdets afdelingsbestyrelser og ejendomskontor. Den nye fælles adresse stiller krav til en intern kommunikationsindsats i huset, som skal sikre et bedre internt samarbejde og effektiv brug af de fælles ressourcer.

Tingbjergs dårlige ry i pressen og omverdenen stiller også krav til en ekstern kommunikationsindsats. Områdets image udadtil smitter af på beboernes selvopfattelse og skaber utryghed. Nogle beboere føler, at deres boligområde er en direkte barriere i deres jobsøgning, og mange føler, at de er nødt til at forklare og forsvare sig, når de skal fortælle, at de bor i Tingbjerg. Der er derfor brug for en fortsat proaktiv pressestrategi, som skal formidle et mere nuanceret og retvisende billede af bydelen.

Formål

Den interne kommunikationsindsats i Tingbjerg skal først og fremmest sikre, at informationen om boligsociale- og øvrige aktivitetstilbud i området når ud til beboerne, på en sådan måde at beboerne får mulighed for og lyst til at deltage. Dernæst skal indsatsen formidle historier om de forskellige beboergrupper i området for at skabe kendskab til og forståelse for hinanden. Endelig skal en ekstern kommunikationsindsats arbejde for, at omverdenen og beboerne selv får et mere nuanceret billede af Tingbjerg, som skal skabe tryghed og mindske stigmatisering af områdets beboere.

Målene skal nås gennem følgende aktiviteter:

- *Intern kommunikation.*
- *Ekstern kommunikation.*

Aktivitet 1: Intern kommunikation

Problemkompleks

En succesfuld intern kommunikation i Tingbjerg kræver en kommunikationsstrategi, der spiller på flere tangenter for at nå en heterogen målgruppe med mangelfulde dansk kundskaber. Der skal derfor sættes flere medier i spil, som for eksempel det husstandsomdelte beboerblad *Tingbjerg Times*, opslag i opgangene, sms-kæder, hjemmeside og mundtlig overlevering af information. På grund af manglende dansk kundskaber og lavt uddannelsesniveau, skal al information være let tilgængelig og i øjenhøjde samt ledsages af visuelle virkemidler, såsom grafik, billeder og video.

I 2010 flyttede den boligsociale indsats i samme hus som afdelingsbestyrelserne og områdets ejendomskontor. Det har skabt et behov for en kommunikationsindsats for huset. I tillæg til den

interne informationsindsats i boligområdet, er der derfor brug for at styrke den interne kommunikation i det fælles hus Tingbjerg Forum, der huser både den boligsociale indsats, afdelingsbestyrelser og et ejendomskontor.

Kommunikationsopgaven er at skabe en fælles vision og retning for de tre parter og et internt samarbejde, hvor vi bruger hinandens kompetencer til at skabe en helhedsorienteret og effektiv indsats overfor den enkelte beboer.

For eksempel skal ejendomskontoret i højere grad kende til de boligsociale aktiviteter og tilbud. På den måde kan også de udbrede kendskabet til de lokale tilbud, og vi kan sammen nå flere beboere, end den boligsociale indsats kan nå alene. Samarbejdet vil højne kvaliteten af husets arbejde og udnytte de eksisterende ressourcer optimalt.

Formål

- Øge beboernes kendskab til områdets tilbud og formidle interne historier om områdets beboere.
- Effektivisere den interne kommunikation og samarbejdet i Tingbjerg Forum.

Succeskriterier

- 75 % af 100 respondenter føler sig velinformerede om diverse tilbud, aktiviteter og muligheder i området.
- 75 % af 100 respondenter orienterer sig om lokale tilbud og aktiviteter i en af de boligsociale indsats' kommunikationskanaler så som: Tingbjerg Times, www.tingbjerg.com, opslag, foldere, sms-kæder mv.
- 80 % af 100 respondenter synes informationen fra den boligsociale indsats er letforståelig og lettilgængelig.
- Antallet af unikke besøgende på hjemmesiden skal stige 100 % fra 14.281¹⁷ til 28.562 unikke besøgende.
- Der gennemføres en gallupundersøgelse om omverdenens opfattelse af Tingbjerg inden udgangen af 2013.

Målgrupper

Målgruppen for den interne kommunikation i Tingbjerg er primært beboerne, men også samarbejdsparter i området, såsom Tingbjerg Heldagsskole, institutioner og foreninger, som også kan henvise til de boligsociale tilbud.

Målgruppen i Tingbjerg Forum er alle medarbejdere i den boligsociale indsats, i afdelingsbestyrelserne og på ejendomskontoret.

Indhold og praksis

Tingbjerg Times:

For at styrke den interne kommunikation i Tingbjerg, vil vi også fremadrettet udgive bladet Tingbjerg Times. En medieundersøgelse udarbejdet af COWI i 2011¹⁸ viste, at Tingbjerg Times bliver læst af størstedelen af beboerne. I bladet bruges billeder og grafik og et let tilgængeligt sprog til at fortælle beboerhistorier og fortælle om områdets tilbud.

Fælles hjemmeside for Tingbjerg Forum:

På en ny fælles hjemmeside for Tingbjerg Forum, vil vi samle, integrere og styrke husets information, så beboerne fremover kun behøver at klikke ind ét sted. Hjemmesiden er etableret i den nuværende helhedsplansperiode og skal nu drives og integreres. Mediet er velegnet til at

---

¹⁷ Google Analytics

¹⁸ Analyse af medieforbruget i Tingbjerg, Cowi. 2011.

kommunikere visuelt ved hjælp af billeder og film. Herudover kan der på hjemmesiden meget hurtigt informeres om aktuelle emner i Tingbjerg.

Hjemmesiden skal bruges til at bringe information fra ejendomskontoret (om praktiske emner, der relaterer sig til boligen), fra afdelingsbestyrelserne (om bestyrelsesmøder, husorden mv.) og fra den boligsociale indsats (om tilbud, aktiviteter og andre beboere i området).

Interne kommunikationsopgaver:

Der er en række interne kommunikationsopgaver, der skal løses i boligområdet og for Tingbjerg Forum.

For at professionalisere kommunikationen i og fra medarbejderne i Tingbjerg Forum har den interne kommunikation i huset brug for et løft. Vi vil professionalisere kommunikationen i og fra Tingbjerg Forum ved at udarbejde grafiske skabeloner, sproglige manualer og ved at afholde en række mindre interne kommunikationskurser.

For at synliggøre de boligsociale tilbud og aktiviteter og ejendomskontorets services skal der løbende udarbejdes plakater, skilte, opslag til opgange, flyers og brochurer til uddeling i området. Herudover skal der anvendes sms-kæder til at informere og minde om deltagelse i aktiviteter.

Meget information bliver overleveret mundtligt af både boligsociale medarbejdere, øvrige medarbejdere i Tingbjerg Forum og ressourcestærke beboere i området, som for eksempel bydelsmødrene. Kommunikationsindsatsen har både en rådgivende og udførende rolle i relation til de ovenstående opgaver.

I den tidligere nævnte medieundersøgelse udarbejdet af Cowi peges der på, at det er helt centralt at bruge et miks af skriftlige og mundtlige kommunikationskanaler for at nå målgruppen i Tingbjerg. Især den visuelle og den mundtlige overlevering af information er effektiv. Der skal derfor fortsat arbejdes strategisk med denne form for formidling.

Samarbejdsrelationer

Relevante samarbejdspartnere er ejendomskontoret og afdelingsbestyrelserne i Tingbjerg Forum, beboerne, KAB/SAB, fsb samt kommunale og andre professionelle fagfolk.

Lokal evaluering

Vi evaluerer og følger løbende op lokalt.

Forankring

I løbet af det første år i næste helhedsperiode, vil vi forankre en række interne kommunikationsopgaver i Tingbjerg Forum. Vi vil udarbejde grafiske skabeloner, som alle medarbejdere i Tingbjerg Forum skal bruge fremadrettet. Vi vil opgradere de enkelte medarbejders kommunikative kompetencer ved fyraftensmøder og mindre kurser, og vi vil klæde ejendomskontoret og afdelingsbestyrelser på til selv at opdatere deres del af Tingbjerg Forums hjemmeside.

Aktivitet 2: Ekstern kommunikation

Problemkompleks

Tingbjerg har til stadighed et dårligt ry og omdømme i omverdenen, og området bliver ofte fremstillet negativt i pressen. Historierne handler blandt andet om ballade, hærværk og bandemiljøet. I nogle tilfælde har den negative omtale været berettiget, men langt fra i alle. Det giver et misvisende billede af bydelen og skaber uro blandt beboerne, der også læser dagspressen. Det fastholder også beboerne i en selvopfattelse af, at de bor i et "ghetto-område", og det afholder nye beboere fra at flytte hertil.

Formål

Formålet med den eksterne kommunikation er at nuancere Tingbjergs image for at skabe intern

tryghed og for at tiltrække nye ressourcestærke beboere til området. Nuværende beboere skal i mindre grad føle, at de skal forklare og forsvare, at de bor i Tingbjerg.

Succeskriterier

- Tingbjerg bliver omtalt positivt i pressen (aviser, magasiner, TV, radio etc.) i mindst fem historier i gennemsnit per kvartal, svarende til minimum 20 historier på et år.

Målgruppe

Pressen, politikere, potentielle tilflyttere, beboere, studerende, samarbejdspartnere og professionelle som for eksempel arkitekter, byplanlæggere og undervisere.

Indhold og praksis

Presse og medieomtale:

For at forbedre Tingbjergs image, vil vi fortsat proaktivt formidle historier om beboere og projekter i Tingbjerg, som gør en positiv forskel. Historierne skal formidles til både den lokale og den landsdækkende presse. Vi har indtil nu haft succes med at formidle historier lokalt; nu vil vi i højere grad fokusere på de landsdækkende medier. Vi vil også reagere på ukorrekte fakta og halve sandheder om Tingbjerg i pressen.

I kommunikationsindsatsen vil vi udarbejde en sprogpolitik, som skal klæde udvalgte medarbejdere på til at tale med journalister. Vi vil også skabe et netværk af lokale talspersoner, som kan formidle historier fra et beboerperspektiv.

Hjemmesiden for Tingbjerg Forum:

Pressen orienterer sig på Tingbjergs hjemmeside. Siden skal derfor løbende opdateres med relevante fakta, informationsmateriale og undersøgelser, der kan lægge til grund for pressens formidling af boligområdet.

Siden skal også opdateres med information om de boligsociale projekter, nye tiltag i området, positive beboerhistorier osv. til brug for potentielle nyttilflyttere, studerende og samarbejdspartnere.

Rapportering, dokumentation og undersøgelser:

Dokumentation og rapporter af den boligsociale indsats er en væsentlig formidlingsopgave. Dels er der formelle krav til evaluering og dokumentation, dels er der et ønske om at formidle metoder og resultater i indsatsen for at videreudvikle det boligsociale arbejde og for at formidle gode historier til pressen.

Besøgende:

Der kommer ofte besøgende til Tingbjerg, for eksempel politikere, studerende, kunstnere og medarbejdere fra andre boligsociale projekter. Der kommer besøgende, fordi Tingbjerg har en omfattende boligsocial indsats, har gennemført en stor fysisk renovering og har fokus på udvikling af nye metoder og tilgange i det boligsociale arbejde. De besøgende skal serviceres med rundvisninger og informationsmateriale. Vi ser dem som vigtige formidlere af områdets kvaliteter og ressourcer til omverdenen.

Samarbejdsrelationer

Relevante samarbejdspartnere er ejendomskontoret, afdelingsbestyrelserne, beboerne, KAB/SAB, fsb, pressen, kommunale og andre professionelle fagfolk.

Lokal evaluering

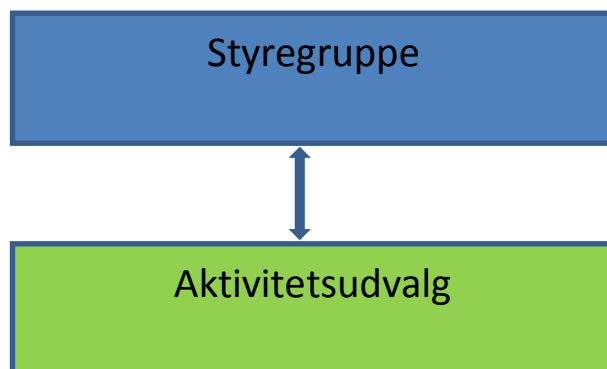
Vi evaluerer og følger løbende op lokalt. Aktivitet indgår desuden under CFBU's evaluering.

Forankring

Strategien er at forankre en sprogpolitik, som skal klæde en række medarbejdere og beboere på til selv at tale med pressen. Herudover vil vi udarbejde en række informationsmaterialer, der skal bruges fremadrettet til blandt andet besøgende i bydelen.

Lokal organisering for Helhedsplanen 2012 – 2016

Styregruppen

- Styregruppens overordnede opgave er at følge op på helhedsplanens fremdrift og mål.
- Styregruppen godkender projektets budgetter.
- Til Styregruppen forelægges regnskaber forud for forelæggelse i relevante instanser.
- Styregruppen kan efter behov nedsætte et ad hoc udvalg.
- Styregruppen kan indstille beslutningsforslag til Brønshøj, Husum og Bellahøjs Boligsociale Forum.
- Styregruppens sammensætning:
  - Formandsskabet for SAB –Tingbjerg og fsb - Tingbjerg.
  - Område- og projektleder. Projektlederen er sekretær for udvalget.
- Beslutninger omkring helhedsplanen sker i konsensus mellem parterne.

Styregruppen mødes mindst 4 gange årligt

Aktivitsudvalg

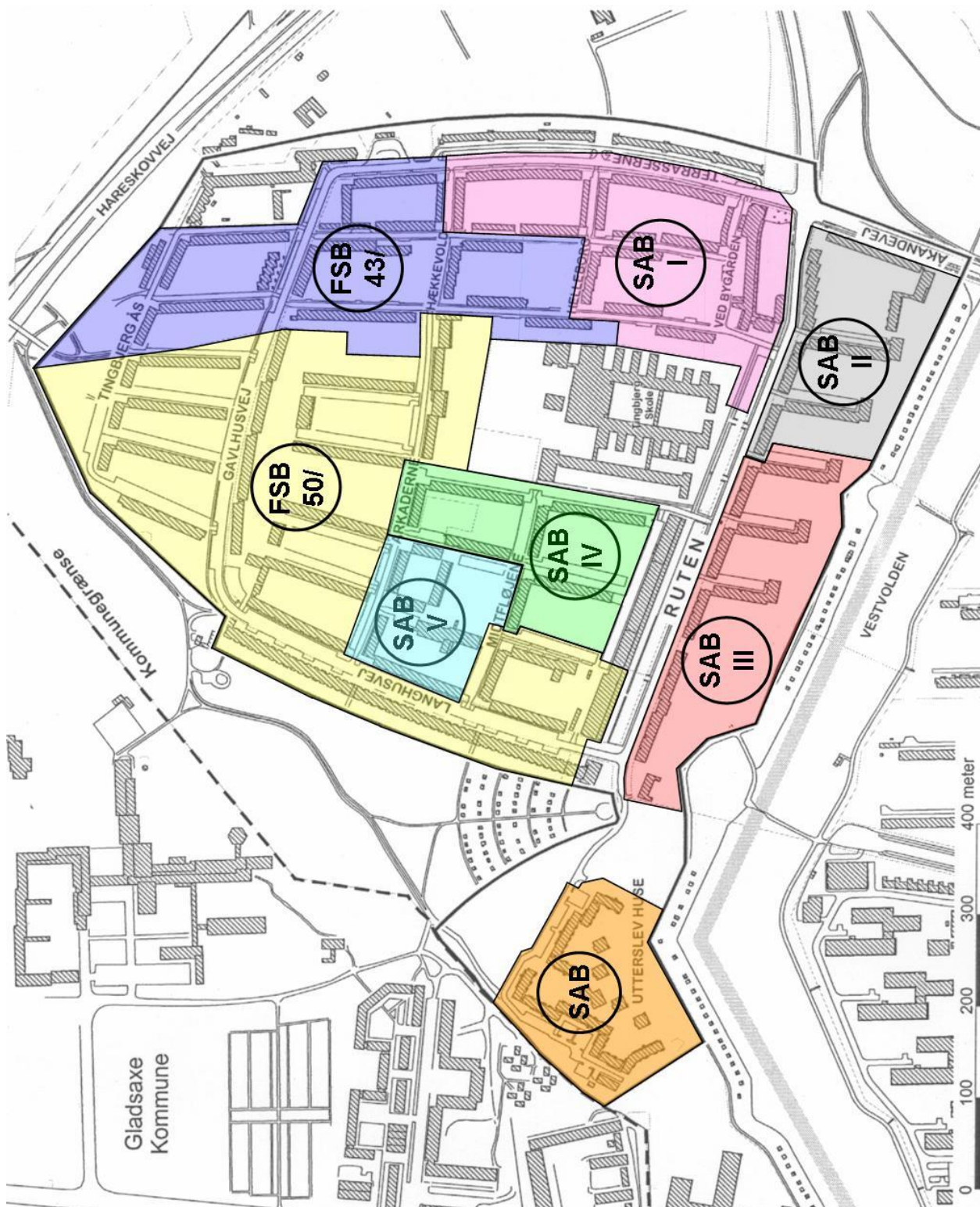
Aktivitsudvalgets opgave er, at koordinere indsatser og aktiviteter i Tingbjerg. Aktivitsudvalget kan nedsætte et ad hoc udvalg i forbindelse med konkrete aktiviteter og projekter.

Aktivitsudvalgets sammensætning:

- En til to repræsentanter for:
  - SAB - Tingbjerg
  - fsb - Tingbjerg
- Formanden for Tingbjerg Fællesråd
- En til to repræsentanter fra områdets klubber og foreninger i Tingbjerg
- En til to repræsentanter fra Tingbjerg Heldagsskole
- En til to repræsentanter fra områdets børneinstitutioner
- En repræsentant fra biblioteket
- Projektlederen
- En boligsocial medarbejder, der er sekretær for udvalget

Aktivitsudvalget mødes mindst fire gange årligt

Bilag 1: Oversigt over afdelinger

Budget for boligsocial helhedsplan

Boligområde/projektnavn **Tingbjerg/Utterselvhuse**

	Udgifter pr. år					Samlede udgifter	Finansiering		
	2. halvdel 2012	2013	2014	2015	1. halvdel 2016		Landsbyggefonden	Boligorg. Medf.	Kommunal medfinansiering
Projektorganisation	1.187.300	2.483.700	2.560.000	2.477.200	705.900	9.414.100			0
Projektkoordinator	330.500	661.700	681.600	702.000	185.400	2.561.200			
Sekretær	160.400	321.400	331.000	340.900	90.000	1.243.700			
Områdeleder	68.000	279.500	287.900	296.500	76.400	1.008.300			
Kursusudgifter	10.000	20.600	21.200	21.800	11.200	84.800			
Administration (inkl. It-support)	221.600	437.700	452.800	307.100	76.100	1.495.300			
Husleje inkl. Rengøring, forsik.	263.300	542.400	558.600	575.300	148.100	2.087.700			
Revision	13.000	13.400	13.800	14.200	14.600	69.000			
Aktiviteter (Årsmøde)	40.000	41.200	42.400	43.700	18.000	185.300			
Personaledag	0	0	0	0	0	0			
Drift	80.500	165.800	170.700	175.700	86.100	678.800			
						0			
Børn/Unge/Familien	0	0	0	0	0	0			
Beboernetværk, inddragelse og demokrati	192.700	253.200	75.000	25.000	25.000	570.900			
½ Aktivitetsmedarbejder	136.700	140.800	0	0	0	277.500			
Kurser	5.000	10.300	0	0	0	15.300			
Driftsomkostninger (telefon)	1.000	2.100	0	0	0	3.100			
Aktivitetsmidler	50.000	100.000	75.000	25.000	25.000	275.000			
Uddannelse, beskæftigelse og erhverv	622.800	1.253.500	1.287.400	648.300	0	3.812.000			
Aktivitetsmedarbejder 1	267.900	551.900	568.500	292.700	0	1.681.000			
Aktivitetsmedarbejder 2	267.900	551.900	568.500	292.700	0	1.681.000			
Kurser	10.000	20.600	21.200	10.700	0	62.500			

Driftsomkostninger (telefon)	2.000	4.100	4.200	2.200	0	12.500			
Aktivitetsmidler	75.000	125.000	125.000	50.000	0	375.000			
Sundhed	797.800	1.603.500	2.218.600	1.148.000	0	5.767.900			
Aktivitetsmedarbejder 1	267.900	551.900	568.500	292.800	0	1.681.100			
Aktivitetsmedarbejder 2	0	0	568.500	292.800	0	861.300			
Medarbejder 3 - bydelsemødr	267.900	551.900	568.500	292.800	0	1.681.100			
Kurser	10.000	20.600	31.800	16.400	0	78.800			
Driftsomkostninger (telefon)	2.000	4.100	6.300	3.200	0	15.600			
Aktivitetsmidler	250.000	475.000	475.000	250.000	0	1.425.000			
Image og kommunikation	747.800	1.245.300	981.200	998.700	251.950	4.224.950			
Aktivitetsmedarbejder 1	267.900	551.800	568.400	585.500	301.500	2.124.350			
Aktivitetsmedarbejder 2	267.900	275.900	0	0	0	543.800			
Kurser	10.000	15.500	10.600	10.900	5.600	47.000			
Driftsomkostninger (telefon)	2.000	2.100	2.200	2.300	1.200	9.800			
Aktiviteter	200.000	400.000	400.000	400.000	200.000	1.500.000			
Kultur og fritid	797.800	1.478.500	1.537.200	1.298.900	295.167	5.407.567			
Aktivitetsmedarbejder 1	267.900	551.900	568.400	585.500	195.167	2.033.700			
Aktivitetsmedarbejder 2	267.900	551.900	568.400	292.700	0	1.680.900			
Kurser	10.000	20.600	21.200	16.400	0	68.200			
Driftsomkostninger (telefon)	2.000	4.100	4.200	4.300	0	14.600			
Aktiviteter	250.000	350.000	375.000	400.000	100.000	1.475.000			
Udsatte Grupper	525.133	1.055.567	1.086.767	520.167	314.949	3.502.583	0		
Medarbejder 1	267.900	551.900	568.500	0	0	1.388.300			
Social vicevært	230.400	474.600	488.800	503.500	259.300	1.956.600			
Kurser	5.000	10.300	10.600	0	0	25.900			
Driftsomkostninger (telefon)	1.000	2.100	2.200	0	0	5.300			
Aktiviteter	20.833	16.667	16.667	16.667	55.649	126.483			
TMF facilitering	0	0	0	0		633.333			
I alt	4.871.333	9.373.267	9.746.167	7.116.267	1.592.966	33.333.333	25.000.000	4.166.667	4.166.667

Note til den kommunale medfinansiering

Medfinansiering i kontanter 10,6%

Medfinansiering i medarbejderressourcer 1,9%